

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2008/98/EB

2008 m. lapkričio 19 d.

dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 312, 2008 11 22, p. 3)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 1357/2014	L 365	89	2014 12 19
► <u>M2</u>	2015 m. liepos 10 d. Komisijos direktyva (ES) 2015/1127	L 184	13	2015 7 11
► <u>M3</u>	2017 m. birželio 8 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/997	L 150	1	2017 6 14
► <u>M4</u>	2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851	L 150	109	2018 6 14

pataisyta:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 297, 2015 11 13, p. 9 (2015/1127)
- **C2** Klaidų ištaisymas, OL L 42, 2017 2 18, p. 43 (1357/2014)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
2008/98/EB**

2008 m. lapkričio 19 d.

dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas

(Tekstas svarbus EEE)

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šia direktyva nustatomos priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą užkertant kelią atliekų susidarymui, atliekų susidarymo ir tvarkymo žalingam poveikiui arba mažinant susidarančių atliekų kiekį, atliekų susidarymo ir tvarkymo poveikį, mažinant bendrą išteklių naudojimo poveikį ir didinant tokio naudojimo efektyvumą, nes tai itin svarbu siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos ir užtikrinti ilgalaikį Sąjungos konkurencingumą.

2 straipsnis

Taikymo srities išimtys

1. Ši direktyva netaikoma:
 - a) dujų išmetimui į atmosferą;
 - b) žemei (vietoje), įskaitant neiškastą užterštą dirvožemį bei nuolat toje žemėje stovinčius pastatus;
 - c) neužterštam dirvožemiui ir kitai natūraliai susidarančiam medžiagai, iškastai statybų metu, kai yra tikrai žinoma, kad medžiaga bus panaudota savo natūraliame būvyje statybos tikslais toje vietoje, kur ji buvo iškasta;
 - d) radioaktyviosioms atliekoms;
 - e) nebetinkamais naudoti pripažintiems sprogmenims;
 - f) srutomis, jeigu joms netaikomas 2 dalies b punktas, šiaudams ir kitoms nepavojingoms žemės ūkio ar miškininkystės gamtinėms medžiagoms, naudojamoms ūkininkaujant, vykdant miškininkystės veiklą arba gaminant energiją iš tokios biomasės tokiais procesais arba metodais, kurie nedaro žalos aplinkai ar nekelia grėsmės žmogaus sveikatai;
2. Ši direktyva netaikoma kategorijoms, kurioms jau taikomi kiti Bendrijos teisės aktai:
 - a) nuotekoms;
 - b) gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, įskaitant perdirbtus produktus, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002, išskyrus tuos, kurie skirti sudeginti, šalinti sąvartyne ar panaudoti biologinių dujų arba komposto gamybos įmonėje;

▼ B

- c) skerdenoms tų gyvūnų, kurių mirties priežastis yra ne paskerdimas, įskaitant gyvūnus, nužudytus siekiant išnaikinti epizootines ligas, ir kurie yra pašalinami laikantis Reglamento (EB) Nr. 1774/2002;
- d) atliekoms, susidarančioms žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant mineralinius išteklius, ir atliekoms, susidarančioms dėl karjerų veiklos, kurioms taikoma 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ⁽¹⁾;

▼ M4

- e) medžiagoms, kurios skirtos naudoti kaip pašarinės žaliavos, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2009 ⁽²⁾ 3 straipsnio 2 dalies g punkte, jeigu tos medžiagos nėra iš šalutinių gyvūninių produktų ir jose jų nėra.

▼ B

3. Nedarant poveikio pareigoms, nustatytoms atitinkamais Bendrijos teisės aktais, ši direktyva netaikoma paviršiniame vandenyje perkeliams nuosėdoms vandenų ir vandens kelių valdymo arba potvynių prevencijos ar potvynių ir sausrų arba melioracijos padarinių švelninimo tikslais, jeigu įrodoma, kad nuosėdos nepavojingos.

4. Specialios taisyklės, taikomos ypatingais atvejais arba papildančios šios direktyvos taisyklės dėl konkrečių atliekų kategorijų tvarkymo, gali būti nustatytos atskiromis direktyvomis.

*3 straipsnis***Sąvokų apibrėžtys**

Šioje direktyvoje taikomos tokios sąvokų apibrėžtys:

- 1) „atliekos“ – medžiaga ar objektas, kurio turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti;
- 2) „pavojingos atliekos“ – atliekos, kurios turi vieną ar keletą pavojingų savybių, išvardytų III priede;

▼ M4

2a) „nepavojingos atliekos“ – atliekos, neįtrauktos į 2 punktą;

2b) „komunalinės atliekos“ – tai:

- a) mišrios ir atskirai surinktos namų ūkių atliekos, įskaitant popierių ir kartoną, stiklą, metalus, plastiką, biologines atliekas, medieną, tekstilę, pakuotes, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, baterijų ir akumuliatorių atliekas, taip pat stambiausias atliekas, įskaitant čiužinius ir baldus;

⁽¹⁾ OL L 102, 2006 4 11, p. 15.

⁽²⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2009 dėl pašarų tiekimo rinkai ir naudojimo, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 ir panaikinantį Tarybos direktyvą 79/373/EEB, Komisijos direktyvą 80/511/EEB, Tarybos direktyvas 82/471/EEB, 83/228/EEB, 93/74/EEB, 93/113/EB, 96/25/EB bei Komisijos sprendimą 2004/217/EB (OL L 229, 2009 9 1, p. 1).

▼ M4

- b) mišrios ir atskirai surinktos atliekos iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ir sudėtimi panašios į atliekas iš namų ūkių.

Komunalinės atliekos neapima gamybos, žemės ūkio, miškininkystės, žvejybos, septikų, taip pat kanalizacijos ir nuotekų valymo atliekų, įskaitant nuotekų dumblą, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių arba statybos bei griovimo atliekų.

Ši apibrėžtis nedaro poveikio atliekų tvarkymo atsakomybės pasiskirstymui tarp viešojo sektoriaus ir privačiojo sektoriaus subjektų;

- 2c) „statybos ir griovimo atliekos“ – atliekos, susidariusios vykdant statybos ir griovimo veiklą;

▼ B

- 3) „alyvų atliekos“ – mineralinis ar sintetinis tepalas arba pramoninės alyvos, jau nebetinkamos naudoti pagal pirminę paskirtį, pavyzdžiui, naudotos vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, tepimo alyvos, turbinų, hidraulinės alyvos;

▼ M4

- 4) „biologinės atliekos“ – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos, maisto ir virtuvės atliekos iš namų ūkių, biurų, restoranų, didmeninės prekybos, valgyklų, viešojo maitinimo įstaigų ir mažmeninės prekybos punktų, taip pat panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių;
- 4a) „maisto atliekos“ – bet koks atliekomis virtęs maistas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 ⁽¹⁾ 2 straipsnyje;

▼ B

- 5) „atliekų gamintojas“ – asmuo, dėl kurio veiklos susidaro atliekos (pirminis atliekų gamintojas), arba asmuo, kuris atlieka išankstinio apdirbimo, maišymo ar kitas operacijas, dėl kurių pakinta tų atliekų pobūdis arba sudėtis;
- 6) „atliekų turėtojas“ – atliekų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, kuris turi atliekų;
- 7) „prekiautojas“ – įmonė, atliekanti pagrindinį vaidmenį perkant ir paskui parduodant atliekas, įskaitant tuos prekiautojus, kurie atliekų neįsigyja fiziškai;
- 8) „tarpininkas“ – įmonė, kitų vardu organizuojanti atliekų naudojimą ar šalinimą, įskaitant tokius tarpininkus, kurie atliekų neįsigyja fiziškai;

▼ M4

- 9) „atliekų tvarkymas“ – atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas (įskaitant rūšiavimą), ir šalinimas, taip pat tokių operacijų priežiūra ir šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant tokio pobūdžio veiksmus, kurių imasi prekiautojas ar tarpininkas;

⁽¹⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

▼ B

- 10) „surinkimas“ – atliekų rinkimas, įskaitant preliminarų atliekų rūšiavimą ir preliminarų saugojimą, tam, kad jos būtų nuvežtos į atliekų apdorojimo įrenginius;
- 11) „atskiras surinkimas“ – atliekų surinkimas, kai atliekų srautai atskiriami atsižvelgiant į atliekų rūšį ir pobūdį, taip palengvinant jų specialų apdorojimą;
- 12) „prevencija“ – priemonės, kurių imamasi prieš medžiagai ar produktui virstant atliekomis ir kurios sumažina:
 - a) atliekų kiekį, įskaitant pakartotinai naudojant produktus ar prailginant produktų gyvavimo ciklą;
 - b) susidariusių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai arba

▼ M4

- c) pavojingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose;

▼ B

- 13) „pakartotinis naudojimas“ – operacija, kurios metu produktai ar sudėtinės dalys, kurie nėra atliekos, vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti;
- 14) „apdorojimas“ – naudojimo ar šalinimo operacijos, įskaitant parengiamuosius veiksmus prieš naudojimą ar šalinimą;
- 15) „naudojimas“ – bet kokia operacija, kurios pagrindinis rezultatas yra atliekų panaudojimas naudingą tikslu, pakeičiant jomis kitas medžiagas, kurios priešingu atveju būtų buvusios panaudotos konkrečiai funkcijai atlikti, arba kurios rezultatas yra tai, kad atliekos parengiamos tai funkcijai atlikti, įmonėje ar visoje ekonomikoje. II priede pateikiamas neišsamus naudojimo operacijų sąrašas;

▼ M4

- 15a) „naudojimas medžiagoms gauti“ – bet kuri naudojimo operacija, išskyrus naudojimą energijai gauti ir perdirbimą į medžiagas, kurios bus naudojamos kaip kuras, ir kitus veiksmus, atliekamus siekiant generuoti energiją. Naudojimas medžiagoms gauti apima, be kita ko, parengimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą ir panaudojimą užpildymui;

▼ B

- 16) „parengimas pakartotiniam naudojimui“ – naudojimo operacija tikrinant, valant ar taisant, kurios metu atliekomis tapę produktai ar produktų sudėtinės dalys parengiami taip, kad būtų vėl panaudojami be jokio kito išankstinio apdirbimo;
- 17) „perdirbimas“ – bet kokia naudojimo operacija, kuria atliekų medžiagos perdirbamos į produktus ar medžiagas, panaudojamas pirminiais ar kitais tikslais. Ji apima organinių medžiagų perdirbimą, tačiau neapima naudojimo energijai gauti ir perdirbimo į medžiagas, kurios turi būti naudojamos kaip kuras ar užpildymo operacijoms;

▼ M4

- 17a) „užpildymas“ – bet kuri naudojimo operacija, kai tam tinkamos nepavojingos atliekos naudojamos iškastoms vietoms užpildyti arba inžineriniais tikslais kraštovaizdžiui formuoti. Užpildymui naudojamomis atliekomis turi būti pakeičiamos neatliekinės medžiagos, jos turi būti tinkamos naudoti minėtais tikslais ir jų turi būti naudojama tik tiek, kiek iš tikrųjų būtina tiems tikslams pasiekti;

▼B

- 18) „alyvų atliekų regeneravimas“ – bet kokia perdirbimo operacija, kurios metu gali būti gaminamos bazinės alyvos, valant alyvų atliekas, visų pirma – šalinant teršalus, oksidacijos produktus ir tokiose alyvose esančius priedus;
- 19) „šalinimas“ – operacija, kuri nėra naudojimas, net kai tokios operacijos antrinis rezultatas yra medžiagų ar energijos atgavimas. I priede pateikiamas neišsamus šalinimo operacijų sąrašas;
- 20) „geriausia turima technologija“ – Direktyvos 96/61/EB 2 straipsnio 11 punkte apibrėžti geriausi prieinami gamybos būdai;

▼M4

- 21) „didesnės gamintojo atsakomybės sistema“ – valstybių narių nustatytų priemonių rinkinys, taikomas siekiant užtikrinti, kad produktų gamintojai prisiimtų finansinę atsakomybę arba finansinę ir organizacinę atsakomybę už atliekų tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle.

▼B*4 straipsnis***Atliekų hierarchija**

1. Atliekų prevencijos ir tvarkymo srities teisės aktuose kaip prioritetų eiliškumas nustatoma tokia atliekų hierarchija:

- a) prevencija;
- b) parengimas pakartotiniam naudojimui;
- c) perdirbimas;
- d) kitas naudojimas, pvz., naudojimas energijai gauti; ir
- e) šalinimas.

2. Taikydamos 1 dalyje nurodytą atliekų hierarchiją valstybės narės imasi priemonių paskatinti naudoti tas galimybes, kurių rezultatas visais požiūriais palankiausias aplinkai. Todėl gali būti reikalingi konkretūs, hierarchijoje neišsitenkantys atliekų srautai, kai tai pagrindžiama gyvavimo ciklo samprata, aprėpiančia bendrą tokių atliekų susidarymo ir tvarkymo poveikį.

Valstybės narės užtikrina, kad su atliekomis susijusių teisės aktų ir atliekų politikos rengimo procesas būtų visiškai skaidrus, kad būtų laikomasi galiojančių valstybių narių taisyklių dėl konsultavimosi su piliečiais ir suinteresuotaisiais subjektais ir jų įtraukimo.

Pagal 1 ir 13 straipsnius, valstybės narės atsižvelgia į bendrus aplinkos apsaugos principus – atsargumą ir tvarumą, techninį galimumą ir ekonominį gyvybingumą, išteklių apsaugą, taip pat bendrą poveikį aplinkai, žmonių sveikatai, ekonomikai ir socialinei aplinkai.

▼M4

3. Valstybės narės ekonominėmis ir kitomis priemonėmis, pvz., IVA priede nurodytomis arba kitomis atitinkamomis sistemomis ir priemonėmis, skatina laikytis atliekų hierarchijos.

▼ B*5 straipsnis***Šalutiniai produktai****▼ M4**

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad medžiaga ar objektas, gaunamas gamybos procese, kurio pirminis tikslas nėra šios medžiagos ar šio objekto gamyba, būtų laikomas ne atliekomis, o šalutiniu produktu, jei įvykdomos šios sąlygos:

▼ B

- a) tolesnis medžiagos ar objekto naudojimas yra aiškus;
- b) medžiaga ar objektas gali būti panaudoti tiesiogiai be jokio tolesnio apdirbimo, išskyrus įprastą pramoninę praktiką;
- c) medžiagos ar objekto gamyba yra sudėtinė gamybos proceso dalis; ir
- d) tolesnis naudojimas yra teisėtas, t. y. medžiaga ar objektas atitinka visus atitinkamus produkto, aplinkos ir sveikatos apsaugos reikalavimus konkretaus naudojimo atveju ir nebus padarytas bendras neigiamas poveikis aplinkai ar žmonių sveikatai.

▼ M4

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi išsamūs vienodo 1 dalyje nustatytų sąlygų taikymo konkrečioms medžiagoms ar objektams kriterijai.

Tie išsamūs kriterijai užtikrina aukšto lygio aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugą ir skatina tausiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus ir rengdama išsamius kriterijus, Komisija atspirties tašku laiko pačius griežčiausius ir didžiausią aplinkos apsaugą užtikrinančius kriterijus, kuriuos yra priėmusios valstybės narės pagal šio straipsnio 3 dalį, ir teikia pirmenybę atkartojamiems pramonės simbiozės praktikos pavyzdžiams.

3. Kai nėra pagal 2 dalį Sąjungos lygmeniu nustatytų kriterijų, valstybės narės gali nustatyti išsamius 1 dalyje nurodytų sąlygų taikymo kriterijus konkrečioms medžiagoms ar objektams.

Valstybės narės praneša Komisijai apie tuos išsamius kriterijus, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535 ⁽¹⁾, kai to reikalaujama pagal tą direktyvą.

▼ B*6 straipsnis***Atliekų statuso pabaiga****▼ M4**

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad atliekos, atlikus jų perdirbimo ar kitą jų naudojimo operaciją, nebebūtų laikomos atliekomis, jei įvykdomos šios sąlygos:

⁽¹⁾ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL L 241, 2015 9 17, p. 1).

▼M4

a) medžiaga arba objektas skirtas naudoti konkrečioms tikslams;

▼B

b) tokiai medžiagai ar objektui egzistuoja rinka ar paklausa;

c) medžiaga ar objektas tenkina techninius reikalavimus konkrečioms tikslams ir atitinka produktams taikytinus galiojančius teisės aktus bei standartus; ir

d) naudojant medžiagą ar objektą nebus padarytas bendras neigiamas poveikis aplinkai ar žmonių sveikatai.

▼M4

2. Komisija stebi nacionalinių nebelaikymo atliekomis kriterijų rengimą valstybėse narėse ir vertina poreikį jais remiantis parengti Sąjungos lygmens kriterijus. Tuo tikslu, kai tikslinga, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi išsamūs vienodo 1 dalyje nustatytų sąlygų taikymo tam tikrų rūšių atliekomis kriterijai.

Tais išsamiais kriterijais užtikrinama aukšto lygio aplinkos ir žmonių sveikatos apsauga ir skatinama tausiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius. Jie apima:

a) leistiną atliekų žaliavą naudojimo operacijoms;

b) leidžiamus apdorojimo procesus ir metodus;

c) medžiagų, kurios po naudojimo operacijos nebelaikomos atliekomis, kokybės kriterijus pagal taikytinus produktų standartus, įskaitant ribines teršalų vertes, kai reikia;

d) tvarkymo sistemoms taikomus reikalavimus siekiant įrodyti atitiktį nebelaikymo atliekomis kriterijams, įskaitant kokybės kontrolę ir savikontrolę, taip pat akreditaciją, kai tikslinga; ir

e) atitikties deklaracijos reikalavimą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Priimdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į atitinkamus kriterijus, kuriuos valstybės narės yra priėmusios pagal 3 dalį, ir atspirties tašku laiko tuos kriterijus, kurie yra patys griežčiausi ir užtikrinantys didžiausią aplinkos apsaugą.

3. Kai nėra Sąjungos lygmeniu pagal 2 dalį nustatytų kriterijų, valstybės narės gali nustatyti išsamius 1 dalyje nurodytų sąlygų taikymo kriterijus tam tikroms atliekų rūšims. Nustatant tuos išsamius kriterijus atsižvelgiama į visus galimus neigiamus medžiagos ar objekto poveikius aplinkai ir žmonių sveikatai ir turi būti tenkinami 2 dalies a–e punktuose nustatyti reikalavimai.

Valstybės narės praneša Komisijai apie tuos kriterijus, laikydamosi Direktyvos (ES) 2015/1535, kai to reikalaujama pagal tą direktyvą.

▼ M4

4. Kai nėra atitinkamai pagal 2 arba 3 dalyje nustatytas procedūras Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatytų kriterijų, valstybė narė gali priimti sprendimą dėl konkrečių atvejų arba imtis atitinkamų priemonių, siekdama patikrinti, ar tam tikros atliekos nebelaikytinos atliekomis, atsižvelgdama į 1 dalyje nustatytas sąlygas ir, prireikus, į 2 dalies a–e punktuose nustatytus reikalavimus, taip pat ribines teršalų vertes ir bet kokią galimą neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Apie tokius sprendimus dėl konkrečių atvejų pagal Direktyvą (ES) 2015/1535 Komisijai pranešti nereikia.

Valstybės narės gali viešai paskelbti informaciją apie sprendimus dėl konkrečių atvejų ir kompetentingų institucijų atliktos patikros rezultatus elektroninėmis priemonėmis.

5. Fizinis arba juridinis asmuo, kuris

a) panaudoja medžiagą, kuri nebelaikoma atliekomis ir nebuvo pateikta rinkai, pirmą kartą arba

b) pateikia medžiagą, kuri nebelaikoma atliekomis, rinkai pirmą kartą,

užtikrina, kad medžiaga atitiktų taikomus reikalavimus pagal taikytinus cheminių medžiagų ir produktų teisės aktus. Medžiagos, kuri nebelaikoma atliekomis, atveju 1 dalyje nustatytos sąlygos turi būti įvykdytos anksčiau, nei taikomi cheminių medžiagų ir produktų teisės aktai.

▼ B*7 straipsnis***Atliekų sąrašas**

► **M4** 1. Komisijai pagal 38a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma ši direktyva ir pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis nustatomas ir peržiūrimas atliekų sąrašas. ◀ Į atliekų sąrašą įtraukiamos pavojingos atliekos, jame atsižvelgiama į atliekų kilmę bei sudėtį ir prireikus į pavojingų medžiagų koncentracijos ribines vertes. Atliekų sąrašas yra privalomas nustatant, kurios atliekos turi būti laikomos pavojingomis atliekomis. Medžiagos ar objekto įtraukimas į sąrašą nereiškia, kad tai visuomet yra atliekos. Medžiaga ar objektas laikomas atliekomis tik tada, kai atitinka 3 straipsnio 1 punkte pateiktą apibrėžtį.

▼ M4

2. Valstybė narė atliekas gali laikyti pavojingomis, net jeigu jos nėra įtrauktos į atliekų sąrašą, kai tos atliekos turi vieną ar daugiau III priede išvardytų savybių. Valstybė narė nedelsdama apie visus tokius atvejus informuoja Komisiją ir suteikia Komisijai visą su tuo susijusią informaciją. Atsižvelgiant į gautus pranešimus, sąrašas peržiūrimas siekiant nuspręsti dėl jo patikslinimo.

▼ B

3. Kai valstybė narė turi įrodymų, kad konkrečios atliekos, į sąrašą įtrauktos kaip pavojingos, neturi jokių III priede išvardytų savybių, ji tas atliekas gali laikyti nepavojingomis. Valstybė narė nedelsdama apie visus tokius atvejus informuoja Komisiją ir pateikia Komisijai visus reikalingus įrodymus. Atsižvelgiant į gautus pranešimus, sąrašas peržiūrimas siekiant nuspręsti dėl jo patikslinimo.

▼ B

4. Negalima pavojingų atliekų perklasifikuoti į nepavojingas, jei jos buvo atskiestos arba sumaišytos siekiant sumažinti pradines pavojingų medžiagų koncentracijas, kurios būtų mažesnės negu nustatytos mažiausios ribinės vertės, kurioms esant atliekos apibrėžiamos kaip pavojingos.

▼ M4

▼ B

6. Valstybės narės gali laikyti atliekas nepavojingomis pagal 1 dalyje minėtą atliekų sąrašą.

7. Komisija užtikrina, kad atliekų sąrašas ir bet kokia šio sąrašo peržiūra atitiktų tinkamus aiškumo, suprantamumo ir prieinamumo vartotojams, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), principus.

II SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

*8 straipsnis***Didesnė gamintojo atsakomybė**

1. Siekiant sustiprinti atliekų pakartotinį naudojimą, prevenciją, perdirbimą ir kitokį naudojimą, valstybės narės gali imtis įstatyminių arba neįstatyminių priemonių užtikrinti, kad bet kurio fizinio ar juridinio asmens, kurio profesinė veikla yra produktų kūrimas, gamyba, tvarkymas, apdorojimas, pardavimas ar importas (produkto gamintojas), gamintojo atsakomybė yra padidinta.

Tokios priemonės gali būti grąžinamų produktų ir po produktų panaudojimo liekančių atliekų priėmimas, taip pat vėlesnis atliekų tvarkymas ir finansinė atsakomybė už tokią veiklą. Viena šių priemonių gali būti priverolė viešai teikti informaciją, kiek produktą galima pakartotinai naudoti ar perdirbti.

▼ M4

Kai tokios priemonės apima didesnės gamintojo atsakomybės sistemas taikomi 8a straipsnyje nustatyti bendrieji būtiniausi reikalavimai.

Valstybės narės gali nuspręsti, kad produktų gamintojai, kurie savanoriškai prisiima finansinę atsakomybę arba finansinę ir organizacinę atsakomybę už atliekų tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle, turėtų taikyti kai kuriuos arba visus 8a straipsnyje nustatytus bendruosius būtiniausius reikalavimus.

2. Valstybės narės gali imtis atitinkamų priemonių, skatinančių taip projektuoti produktus ir produktų komponentus, kad būtų mažinamas jų poveikis aplinkai ir susidarančių atliekų kiekis produktų gamybos ir vėlesnio naudojimo metu ir kad būtų užtikrinama, kad atliekomis tapusių produktų naudojimas ir šalinimas vyktų laikantis 4 ir 13 straipsnių.

▼ M4

Tokios priemonės, be kita ko, gali apimti produktų ir produktų komponentų, kurie tinka daugkartiniam naudojimui, kurių sudėtyje yra perdirbtų medžiagų, kurie yra techniškai patvarūs ir lengvai taisomi ir kuriuos, kai jie tampa atliekomis, galima parengti pakartotiniam naudojimui ir perdirbti, kūrimą, gamybą ir pateikimą rinkai, taip sudarant palankesnes sąlygas tinkamai įgyvendinti atliekų hierarchiją. Nustatant tas priemones atsižvelgiama į produktų poveikį per visą jų gyvavimo ciklą, atliekų hierarchiją ir, kai tikslinga, daugkartinio perdirbimo galimybes.

▼ B

3. Taikydamos didesnę gamintojo atsakomybę valstybės narės atsižvelgia į technines galimybes, ekonominį gyvybingumą ir bendrą poveikį aplinkai, žmonių sveikatai bei socialinei aplinkai nepamiršdamos poreikio užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą.

4. Didesnė gamintojo atsakomybė taikoma nepažeidžiant 15 straipsnio 1 dalyje numatytos atsakomybės už atliekų tvarkymą ir nedarant poveikio galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių specifinius atliekų šrautus ar produktus, taikymui.

▼ M4

5. Komisija organizuoja valstybių narių ir subjektų, susijusių su didesnės gamintojo atsakomybės sistemomis, informacijos apie praktinį 8a straipsnyje nustatytų bendrų būtinausių reikalavimų įgyvendinimą mainus. Tai apima, be kita ko, keitimąsi informacija apie gerosios praktikos pavyzdžius, siekiant užtikrinti tinkamą valdymą, tarpvalstybinį bendradarbiavimą didesnės gamintojo atsakomybės sistemų srityje ir sklandų vidaus rinkos veikimą, apie organizacijų, gamintojų vardu įgyvendinančių didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus produktų sistemų organizacinius aspektus ir stebėseną, finansinių įnašų moduliavimą, atliekų tvarkymo veiklos vykdytojų atranką ir šiukšlinimo prevenciją. Komisija skelbia informacijos mainų rezultatus ir gali pateikti gaires dėl šių ir kitų atitinkamų aspektų.

Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, skelbia gaires dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo didesnės gamintojo atsakomybės sistemų srityje ir 8a straipsnio 4 dalies b punkte nurodyto finansinių įnašų moduliavimo.

Kai to reikia siekiant išvengti vidaus rinkos iškraipymų, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi kriterijai, siekiant užtikrinti vienodą 8a straipsnio 4 dalies b punkto taikymą, tačiau nenurodoma, kokie tiksliai turi būti konkretūs įnašai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*8a straipsnis***Bendrieji didesnės gamintojo atsakomybės sistemos būtiniausi reikalavimai**

1. Kai pagal 8 straipsnio 1 dalį, be kita ko, vadovaujantis kitais Sąjungos teisėkūros procedūra priimamais aktais, įdiegiamos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, valstybės narės:

▼ **M4**

- a) aiškiai apibrėžia visų atitinkamų susijusių subjektų, be kita ko, valstybės narės rinkai produktus teikiančių produktų gamintojų, jų vardu didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus įgyvendinančių organizacijų, privačiųjų arba viešųjų atliekų tvarkymo veiklos vykdytojų, vietos valdžios institucijų ir, kai tikslinga, pakartotinio naudojimo ir parengimo pakartotiniam naudojimui veiklos vykdytojų, taip pat socialinės ekonomikos įmonių, funkcijas ir atsakomybę;
- b) vadovaudamasi atliekų hierarchija, nustato atliekų tvarkymo tikslus, kuriais siekiama įgyvendinti bent kiekybinius didesnės gamintojo atsakomybės sistemai taikomus tikslus, nustatytus šioje direktyvoje, Direktyvoje 94/62/EB, Direktyvoje 2000/53/EB, Direktyvoje 2006/66/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/19/ES ⁽¹⁾, ir nustato kitus kiekybinius ir (arba) kokybinius tikslus, kurie laikomi tinkamais konkrečiai didesnės gamintojo atsakomybės sistemai;
- c) užtikrina, kad būtų taikoma ataskaitų teikimo sistema, siekiant surinkti duomenis apie produktus, kuriuos valstybės narės rinkai pateikia produktų gamintojai, kuriems taikoma didesnė gamintojo atsakomybė, ir duomenis apie iš tų produktų susidarantių atliekų surinkimą ir apdorojimą, nurodant, kai tikslinga, konkrečius atliekų medžiagų šrautus, taip pat kitus duomenis b punkto taikymo tikslais;
- d) užtikrina vienodą požiūrį į produktų gamintojus nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos ir dydžio ir neužkrauna neproporcingos reguliavimo naštos nedidelių produktų kiekių gamintojams, be kita ko, mažoms ir vidutinėms įmonėms.

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad atliekų turėtojai, kuriems taikomos pagal 8 straipsnio 1 dalį nustatytos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, būtų informuoti apie atliekų prevencijos priemones, pakartotinio naudojimo ir parengimo pakartotiniam naudojimui centrus, grąžinimo ir surinkimo sistemas ir šiukšlinimo prevenciją. Valstybės narės taip pat imasi priemonių (ekonominių iniciatyvų ar reguliavimo nuostatų, kai tikslinga), kad atliekų turėtojus paskatintų prisiimti atsakomybę už savo atliekų pateikimą įdiegtoms atskiro atliekų surinkimo sistemoms.

3. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad visi produktų gamintojai arba organizacijos, produktų gamintojų vardu įgyvendinančios didesnės produktų gamintojų atsakomybės įpareigojimus:

- a) būtų aiškiai apibrėžę geografinę, produktų ir medžiagų aprėptį ir neapsiribotą tik tomis vietomis, kur jiems pelningiausia rinkti ir tvarkyti atliekas;
- b) užtikrintų pakankamą atliekų surinkimo sistemų prieinamumą a punkte nurodytose vietose;
- c) turėtų reikiamų finansinių priemonių arba finansinių ir organizacinių priemonių jiems taikomiems didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimams vykdyti;

⁽¹⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38).

▼ **M4**

- d) įdiegtų tinkamą savikontrolės mechanizmą ir, kai taikytina, reguliariai atliktų nepriklausomą auditą, kurio metu būtų įvertinama:
- i) organizacijos finansų valdymas, įskaitant atitiktį 4 dalies a ir b punktuose nustatytiems reikalavimams;
 - ii) pagal šio straipsnio 1 dalies c punktą ir Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 reikalavimus surinktų ir ataskaitose pateikiamų duomenų kokybę;
- e) viešai skelbtų prieinamą informaciją apie 1 dalies b punkte nurodytų atliekų tvarkymo tikslų pasiekimą ir, kai didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimai vykdomi kolektyviai, taip pat informaciją apie:
- i) organizacijos savininkus ir narius;
 - ii) produktų gamintojų mokamus finansinius įnašus už parduotą vienetą arba už rinkai pateiktų produktų toną; ir
 - iii) atliekų tvarkymo veiklos vykdytojų atrankos procedūrą.

4. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad finansiniai įnašai, produktų gamintojų mokami siekiant vykdyti didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus:

- a) padengtų šias su gamintojo atitinkamos valstybės narės rinkai pateikiamais produktais susijusias išlaidas:
- atskiro atliekų surinkimo, jų gabenimo ir apdorojimo, įskaitant apdorojimą, būtiną Sąjungos atliekų tvarkymo tikslams pasiekti, išlaidas, taip pat išlaidas, reikalingas kitiems 1 dalies b punkte nurodytiems kiekybiniais ir kokybiniais tikslams pasiekti, atsižvelgiant į pajamas, gaunamas pakartotinai panaudojus produktus, pardavus iš produktų gautas antrines žaliavas ir pirkėjui nepareikalavus grąžinti užstato,
 - tinkamos informacijos atliekų turėtojams teikimo pagal 2 dalį išlaidas,
 - duomenų rinkimo ir ataskaitų teikimo pagal 1 dalies c punktą išlaidas.

Šis punktas netaikomas didesnės gamintojo atsakomybės sistemoms, nustatytoms pagal Direktyvą 2000/53/EB, 2006/66/EB arba 2012/19/ES;

- b) tais atvejais, kai didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimai vykdomi kolektyviai, būtų moduluojami, kai įmanoma, už kiekvieną produktą arba panašių produktų grupę, konkrečiai atsižvelgiant į jų patvarumą, taisyklumą, tinkamumą pakartotinai naudoti ir perdirbimumą, taip pat į tai, ar juose yra pavojingų medžiagų, tokiu būdu laikantis gyvavimo ciklo požiūriu, būtų suderinti su atitinkamų Sąjungos teisės aktų reikalavimais ir, kai esama suderintų kriterijų, būtų jais pagrįsti, kad būtų užtikrintas sklandus vidaus rinkos veikimas; ir

▼ **M4**

- c) neviršytų išlaidų, būtinų teikiant ekonomiškai efektyvias atliekų tvarkymo paslaugas. Tokios išlaidos skaidriai nustatomos susitariant atitinkamiems subjektams.

Kai tai pagrįsta dėl poreikio užtikrinti tinkamą atliekų tvarkymą ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemos ekonominę perspektyvumą, valstybės narės gali nukrypti nuo a punkte nustatytų finansinės atsakomybės pasidalijimo nuostatų, jeigu:

- i) kai taikomos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, įdiegtos siekiant pagal Sąjungos teisėkūros procedūra priimamus aktus nustatytų atliekų tvarkymo tikslus ir uždavinius, produktų gamintojai padengia bent 80 % būtinų išlaidų;
- ii) produktų gamintojai padengia bent 80 % būtinų išlaidų, kai taikomos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, įdiegtos 2018 m. liepos 4 d. arba vėliau, siekiant tik valstybės narės teisės aktuose nustatytų atliekų tvarkymo kiekybinių ir kokybinių tikslų;
- iii) produktų gamintojai padengia bent 50 % būtinų išlaidų, kai taikomos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, įdiegtos iki 2018 m. liepos 4 d., siekiant tik valstybės narės teisės aktuose nustatytų atliekų tvarkymo kiekybinių ir kokybinių tikslų,

ir jeigu likusią išlaidų dalį padengia pirminiai atliekų gamintojai arba platintojai.

Šia nukrypti leidžiančia nuostata negalima naudotis siekiant sumažinti išlaidų dalį, kurią produktų gamintojai turi padengti pagal didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, įdiegtas anksčiau nei 2018 m. liepos 4 d.

5. Valstybės narės įdiegia tinkamą stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo sistemą, siekdamas užtikrinti, kad produktų gamintojai ir organizacijos, jų vardu įgyvendinančios didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus, įgyvendintų jiems nustatytus didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus, įskaitant nuotolinio pardavimo atvejus, kad būtų tinkamai naudojamos finansinės priemonės ir kad visi su didesnės gamintojo atsakomybės sistemos įgyvendinimu susiję subjektai teiktų patikimus duomenis.

Jei valstybės narės teritorijoje didesnės produktų gamintojo atsakomybės įpareigojimus gamintojų vardu įgyvendina daug organizacijų, ta valstybė narė paskiria bent vieną nuo privačiųjų interesų nepriklausomą instituciją arba įgalioja valdžios instituciją prižiūrėti didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimų įgyvendinimą.

Kiekviena valstybė narė leidžia kitose valstybėse narėse įsisteigusiems ir jos teritorijoje produktus rinkai teikiantiems produktų gamintojams paskirti jos teritorijoje įsisteigusį juridinį ar fizinį asmenį įgaliotą atstovu gamintojui taikomų įpareigojimų, susijusių su didesnės gamintojo atsakomybės sistemomis jos teritorijoje, vykdymo tikslais.

Siekdamas stebėti ir tikrinti atitiktį produkto gamintojo įpareigojimams, susijusiems su didesnės gamintojo atsakomybės sistema, valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, pvz., registracijos, informacijos ir ataskaitų teikimo reikalavimus, kuriuos turi vykdyti juridinis ar fizinis asmuo, paskirtas įgaliotą atstovu jų teritorijoje.

▼M4

6. Valstybės narės užtikrina reguliarią dialogą tarp atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, susijusių su didesnės gamintojo atsakomybės sistemų įgyvendinimu, įskaitant gamintojus ir platintojus, privačiuosius ar viešuosius atliekų tvarkymo veiklos vykdytojus, vietos valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas ir, kai taikytina, socialinės ekonomikos subjektus, pakartotinio naudojimo bei taisymo tinklus ir parengimo pakartotiniam naudojimui veiklos vykdytojus.

7. Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos užtikrinti, kad didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, įdiegtos anksčiau nei 2018 m. liepos 4 d., šio straipsnio reikalavimus įvykdytų ne vėliau kaip 2023 m. sausio 5 d.

8. Informacijos teikimas visuomenei pagal šį straipsnį nedaro poveikio neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumo išsaugojimui pagal atitinkamus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus.

*9 straipsnis***Atliekų prevencija**

1. Valstybės narės imasi atliekų susidarymo prevencijos priemonių. Tomis priemonėmis bent:

- a) skatinami ir remiami tausios gamybos ir vartojimo modeliai;
- b) skatinama projektuoti, gaminti ir naudoti produktus, kuriems tausiai naudojami išteklių, kurie yra patvarūs (atsižvelgiant, be kita ko, į naudojimo trukmę ir tyčinio suplanuoto nusidėvėjimo nebuvimą), tinkami taisyti, pakartotinai naudoti ir gali būti atnaujinami;
- c) apimami tiksliniai produktai, kuriuose yra svarbiausių žaliavų, siekiant, kad tos medžiagos netaptų atliekomis;
- d) skatinama produktus naudoti pakartotinai ir kurti taisymo ir pakartotinio naudojimo skatinimo sistemas, visų pirma elektros ir elektroninės įrangos, tekstilės, baldų, pakuočių, statybinių medžiagų ir produktų;
- e) kai taikytina ir nedarant poveikio intelektinės nuosavybės teisėms, skatinamas atsarginių dalių, instrukcijų vadovų, techninės informacijos ar kitų priemonių, įrangos ar programinės įrangos, padedančių sutaisyti ir pakartotinai naudoti produktus nepakenkiant jų kokybei ir saugai, prieinamumas;
- f) mažinamas su pramonine gamyba, mineralinių išteklių gavyba, gamyba ir statyba bei griovimu susijusių procesų atliekų kiekis, atsižvelgiant į geriausias turimas technologijas (geriausias prieinamas gamybos būdus);
- g) mažinamas pirminės gamybos, apdorojimo ir apdirbimo, mažmeninės prekybos ir kitokio maisto skirstymo etapuose, taip pat restoranuose, maitinimo paslaugų įmonėse ir namų ūkiuose susidarančių maisto atliekų kiekis, siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslo iki 2030 m. 50 % sumažinti vienam pasaulio gyventojui tenkančių maisto atliekų kiekį mažmeninės prekybos ir vartotojų lygmenyse ir sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse;

▼ **M4**

- h) skatinama dovanoti maistą ir kitaip jį perskirstyti žmonėms, pirmenybę teikiant naudojimui žmonėms vartoti, o ne gyvūnų pašarams ar perdirbimui į ne maisto produktus;
- i) skatinama mažinti pavojingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose, nedarant poveikio Sąjungos lygmeniu nustatytų toms medžiagoms ir produktams taikomų suderintų teisinių reikalavimų taikymui, ir užtikrinama, kad bet koks gaminio tiekėjas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 ⁽¹⁾ 3 straipsnio 33 punkte, nuo 2021 m. sausio 5 d. teiktų informaciją Europos cheminių medžiagų agentūrai pagal to reglamento 33 straipsnio 1 dalį;
- j) mažinamas susidarančių atliekų kiekis, ypač tokių atliekų, kurių negalima parengti pakartotiniam naudojimui ar perdirbti;
- k) nustatoma, kurie produktai yra pagrindiniai šiukšlinimo gamtoje ir jūros aplinkoje šaltiniai, ir imamas tinkamų iš tokių produktų susidarančių šiukšlių prevencijos ir mažinimo priemonių; kai valstybės narės nusprendžia įgyvendinti šį įpareigojimą nustatydamos rinkos apribojimus, jos užtikrina, kad tokie apribojimai būtų proporcingi ir nediskriminaciniai;
- l) siekiama nutraukti į jūrą išmetamų šiukšlių susidarymą, siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslo vykdyti visų rūšių jūrų taršos prevenciją ir gerokai sumažinti tokią taršą, ir
- m) rengiamos ir remiamos informacinės kampanijos, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie atliekų prevenciją ir šiukšlinimą.

2. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 5 d. Europos cheminių medžiagų agentūra įdiegia duomenims, kurie turi būti jai teikiami pagal 1 dalies i punktą, skirtą duomenų bazę, ir prižiūri ją. Europos cheminių vaistų agentūra suteikia atliekų tvarkymo veiklos vykdytojams prieigą prie tos duomenų bazės. Ji taip pat suteikia prieigą prie tos duomenų bazės vartotojams, kai jie to paprašo.

3. Valstybės narės stebi ir vertina atliekų prevencijos priemonių įgyvendinimą. Tuo tikslu jos nustato tinkamus kiekybinius ir kokybinius rodiklius ir tikslus, visų pirma susijusius su susidarančių atliekų kiekiu.

4. Valstybės narės stebi ir vertina savo pakartotinio naudojimo priemonių įgyvendinimą vertindamos pakartotinį naudojimą bendra metodika, nustatyta 7 dalyje nurodytu įgyvendinimo aktu, pradedant nuo pirmųjų nepertrauktų kalendorinių metų, kurie eina po to įgyvendinimo akto.

⁽¹⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

▼ **M4**

5. Valstybės narės stebi ir vertina savo maisto atliekų prevencijos priemonių įgyvendinimą vertindamos maisto atliekų kiekį metodika, nustatyta 8 dalyje nurodytu deleguotuoju aktu, pradedant nuo pirmųjų nepertrauktų kalendorinių metų, kurie eina po deleguotojo akto dienos.

6. Ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. Komisija išnagrinėja valstybių narių pagal 37 straipsnio 3 dalį pateiktus duomenis apie maisto atliekas, siekdama apsvarstyti galimybę nustatyti Sąjungos lygmens maisto atliekų mažinimo kiekybinį tikslą, kurį reikia pasiekti iki 2030 m., remiantis duomenimis, valstybių narių pateiktais pagal bendrą metodiką, nustatytą pagal šio straipsnio 8 dalį. Tuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi rodikliai, skirti bendrai atliekų prevencijos priemonių įgyvendinimo pažangai matuoti, ir ne vėliau kaip 2019 m. kovo 31 d. priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma bendra ataskaitų apie produktų pakartotinį naudojimą metodika. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Ne vėliau kaip 2019 m. kovo 31 d. Komisija, remdamasi ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platformos veiklos išvadomis, priima pagal 38a straipsnį deleguotąjį aktą, kuriuo papildoma ši direktyva ir nustatoma bendra metodika ir būtiniausi kokybės reikalavimai, siekiant užtikrinti vienodą maisto atliekų kiekio vertinimą.

9. Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija išnagrinėja valstybių narių pagal 37 straipsnio 3 dalį pateiktus duomenis apie pakartotinį naudojimą, siekdama apsvarstyti galimybę įvesti priemones, kuriomis būtų skatinamas pakartotinis produktų naudojimas, be kita ko, galimybę nustatyti kiekybinius tikslus. Komisija taip pat išnagrinėja galimybę įvesti kitas atliekų prevencijos priemones, be kita ko, galimybę nustatyti atliekų kiekio mažinimo tikslus. Tuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

*10 straipsnis***Atliekų naudojimas**

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad atliekos būtų parengiamos pakartotiniam naudojimui, perdirbamos arba kitaip naudojamos pagal 4 ir 13 straipsnius.

2. Prireikus tam, kad būtų laikomasi 1 dalies, ir siekiant palengvinti ar pagerinti parengimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą ir kitą naudojimą, atliekos turi būti surenkamos atskirai ir nemišomos su kitomis atliekomis ar medžiagomis, turinčiomis kitokias savybes.

3. Valstybės narės gali leisti nukrypti nuo 2 dalies nuostatų, jeigu tenkinama bent viena šių sąlygų:

a) tam tikrų tipų atliekų bendras surinkimas nemažina galimybių jas parengti pakartotiniam naudojimui, perdirbti ar kitaip panaudoti pagal 4 straipsnį ir užtikrina tokį visų tų operacijų rezultatą, kuris yra panašios kokybės palyginti su rezultatu, gaunamu tas atliekas surenkant atskirai;

▼M4

- b) atskiras surinkimas neduoda geriausio aplinkosaugos požiūriu bendro rezultato, atsižvelgiant į bendrą atitinkamų atliekų srautų tvarkymo poveikį aplinkai;
- c) atskiras surinkimas techniškai neįmanomas, atsižvelgiant į gerosios atliekų surinkimo praktikos pavyzdžius;
- d) atskiras surinkimas lemtų neproporcingas ekonomines sąnaudas, atsižvelgiant į mišrių atliekų surinkimo ir tvarkymo daromo neigiamo poveikio aplinkai ir sveikatai sąnaudas, galimybes gerinti atliekų surinkimo ir apdorojimo efektyvumą, pajamas, gaunamas pardavus antrines žaliavas, principo „teršėjas moka“ ir didesnės gamintojo atsakomybės taikymą.

Valstybės narės reguliariai peržiūri leidžiančias nukrypti pagal šią dalį nuostatas, atsižvelgdamos į gerąją atskiro atliekų surinkimo praktiką ir kitus atliekų tvarkymo pokyčius.

4. Valstybės narės imasi priemonių siekdamos užtikrinti, kad atliekos, surinktos atskirai siekiant jas parengti pakartotiniam naudojimui ir perdirbti pagal 11 straipsnio 1 dalį ir 22 straipsnį, nebūtų deginamos, išskyrus atliekas, kurios susidaro vykdant vėlesnes atskirai surinktų atliekų apdorojimo operacijas ir kurių deginimas duoda geriausią aplinkosaugos požiūriu bendrą rezultatą pagal 4 straipsnį.

5. Prireikus tam, kad būtų laikomasi šio straipsnio 1 dalies, ir siekiant palengvinti ar pagerinti atliekų naudojimą, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, taikomų prieš atliekų naudojimą arba jo metu, kad iš pavojingų atliekų būtų atskirtos pavojingos medžiagos, junginiai ir komponentai, siekiant tas atliekas apdoroti pagal 4 ir 13 straipsnius.

6. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. valstybės narės pateikia ataskaitą Komisijai dėl šio straipsnio įgyvendinimo, susijusio su komunalinėmis atliekomis ir biologinėmis atliekomis, įskaitant duomenis apie atskiro surinkimo medžiagų ir teritorinę aprėptį ir informaciją apie visas leidžiančias nukrypti pagal 3 dalį nuostatas.

▼B*11 straipsnis***▼M4****Parengimas pakartotiniam naudojimui ir perdirbimas**

1. Valstybės narės imasi priemonių, kad paskatintų rengti atliekas pakartotinai naudoti, visų pirma skatina kurti ir remia parengimo pakartotiniam naudojimui ir taisymo tinklus, sudaro jiems palankesnes sąlygas, kai tai suderinama su tinkamu atliekų tvarkymu, naudotis atliekomis, kurias kaupia surinkimo sistemos arba įrenginiai ir kurios skirtos parengti pakartotiniam naudojimui, bet kurių neketinama parengti pakartotiniam naudojimui toje pačioje sistemoje arba tuose įrenginiuose, ir skatina taikyti ekonomines priemones, viešųjų pirkimų kriterijus, kiekybinius tikslus ar kitas priemones.

Valstybės narės imasi priemonių, kad paskatintų kokybišką perdirbimą, ir šiuo tikslu pagal 10 straipsnio 2 ir 3 dalis įveda atskiro atliekų surinkimo sistemą.

▼ M4

Laikantis 10 straipsnio 2 ir 3 dalių, valstybės narės atskiro surinkimo sistemą įveda bent popieriui, metalui, plastikui ir stiklui, o nuo 2025 m. sausio 1 d. ir tekstilės gaminiams.

Valstybės narės imasi priemonių, kad paskatintų rūšiuojamąjį griovimą, siekdamos, kad būtų galima atskirti ir saugiai tvarkyti pavojingas medžiagas, sudaryti palankesnes sąlygas, kai atskiriamos atrinktos medžiagos, pakartotiniam naudojimui ir kokybiškam perdirbimui ir užtikrinti, kad būtų įvestos statybos ir griovimo atliekų rūšiavimo sistemos bent: medienai, mineralinėms frakcijoms (betonui, plytom, plytelėms ir keramikai, akmeniui), metalui, stiklui, plastikui ir gipsui.

2. Siekdamos įgyvendinti šios direktyvos tikslus ir pereiti prie Europos žiedinės ekonomikos, kurioje labai efektyviai naudojami išteklių, valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kuriomis siekiama šių tikslų:

▼ B

- a) iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant atliekų kiekį) bent jau tokių namų ūkių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas ir stiklas, ir galbūt kitos kilmės atliekų, jei šie atliekų srautai panašūs į namų ūkių atliekas, būtų paruošiamos pakartotinai naudoti ir perdirbti;
- b) iki 2020 m. mažiausiai 70 proc. (vertinant atliekų kiekį) nepavojingų statybos ir griovimo atliekų, išskyrus atliekų sąrašo 17 05 04 kategorijoje nurodytas natūraliai susidaranti medžiagas, būtų paruošiamos pakartotinai naudoti, perdirbti ir kitaip naudoti, įskaitant užpildymo operacijas, naudojant atliekas vietoj kitų medžiagų;

▼ M4

- c) iki 2025 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 55 % atliekų (pagal svorį);
- d) iki 2030 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 60 % atliekų (pagal svorį);
- e) iki 2035 m. padidinti pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų bent 65 % atliekų (pagal svorį).

3. Valstybė narė gali pratęsti 2 dalies c, d ir e punktuose nurodytų tikslų įgyvendinimo terminus ne daugiau kaip penkeriais metais, jei ta valstybė narė:

- a) pagal EBPO ir Eurostato bendrą klausimą pateiktais duomenimis, 2013 m. parengė pakartotiniam naudojimui ir perdirbo mažiau kaip 20 % arba sąvartynuose pašalino daugiau kaip 60 % savo komunalinių atliekų; ir
- b) ne vėliau kaip likus 24 mėnesiams iki 2 dalies c, d arba e punkte nustatyto termino praneša Komisijai apie savo ketinimą pratęsti atitinkamą terminą ir pateikia įgyvendinimo planą pagal IVb priedą.

▼ M4

4. Komisija per tris mėnesius nuo įgyvendinimo plano gavimo dienos gali paprašyti valstybės narės persvarstyti pagal 3 dalies b punktą pateiktą įgyvendinimo planą, jei ji mano, kad planas neatitinka IVb priede nustatytų reikalavimų. Atitinkama valstybė narė persvarstytą planą pateikia per tris mėnesius nuo Komisijos prašymo gavimo dienos.

5. Jeigu pagal 3 dalį tikslų įgyvendinimo terminas pratęsiamas, atitinkama valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad padidintų pakartotiniam naudojimui parengiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį tiek, kad jos sudarytų:

- a) bent 50 % atliekų nuo 2025 m., jeigu pratęsiamas 2 dalies c punkte nurodyto tikslo įgyvendinimo terminas;
- b) bent 55 % atliekų nuo 2030 m., jeigu pratęsiamas 2 dalies d punkte nurodyto tikslo įgyvendinimo terminas;
- c) bent 60 % atliekų nuo 2035 m., jeigu pratęsiamas 2 dalies e punkte nurodyto tikslo įgyvendinimo terminas.

6. Iki 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija apsveria galimybes nustatyti statybos ir griovimo atliekų ir konkrečių jų medžiagų frakcijų, tekstilės atliekų, komercinės veiklos atliekų, nepavojingų pramoninių atliekų ir kitų atliekų srautų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslus, taip pat komunalinių biologinių atliekų parengimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo tikslus. Tuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

7. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. Komisija peržiūri 2 dalies e punkte nustatytą tikslą. Tuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

Komisija įvertina konegeracijos technologiją, kurią taikant galima įtraukti mineralines medžiagas į bendro komunalinių atliekų deginimo procesą. Jeigu atliekant šią peržiūrą nustatoma, kad esama patikimos metodikos, Komisija apsveria galimybę tokias mineralines medžiagas įtraukti apskaičiuojant, koku mastu pasiekti perdirbimo tikslai.

*11a straipsnis***Tikslų įgyvendinimo pažangos skaičiavimo taisyklės**

1. Skaičiuojant, ar 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose bei 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti tikslai pasiekti:

- a) valstybės narės apskaičiuoja per atitinkamus kalendorinius metus susidariusių ir parengtų pakartotiniam naudojimui arba perdirbtų komunalinių atliekų svorį;
- b) pakartotiniam naudojimui parengtų komunalinių atliekų svoris apskaičiuojamas kaip produktų ir produktų komponentų, tapusių komunalinėmis atliekomis ir reikiamai patikrintų, išvalytų ar pataisytų, kad juos būtų galima pakartotinai naudoti be jokio tolesnio rūšiavimo ar apdirbimo, svoris;

▼M4

c) perdirbtų komunalinių atliekų svoris apskaičiuojamas kaip atliekų, reikiama patikrintų, išrūšiuotų ir kitaip apdorotų siekiant atskirti atliekų medžiagas, kurios toliau nebus apdirbamos, ir užtikrinti kokybišką perdirbimą, patekusių į perdirbimo operaciją, per kurią atliekų medžiagos faktiškai perdirbamos į produktus, žaliavas ar medžiagas, svoris.

2. Taikant 1 dalies c punktą, perdirbtų komunalinių atliekų svoris matuojamas tada, kai atliekos patenka į perdirbimo operaciją.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, perdirbtų komunalinių atliekų svoris gali būti matuojamas kaip bet kokios rūšiavimo operacijos išeigos svoris, jeigu:

a) tokios išrūšiuotos atliekos bus toliau perdirbamos;

b) per tolesnes operacijas prieš perdirbimo operaciją atskirtų ir toliau neperdirbamų medžiagų svoris neįskaičiuojamas į atliekų, kurios ataskaitose nurodomos kaip perdirbtos, svorį.

3. Valstybės narės įveda veiksmingą kokybės kontrolės ir komunalinių atliekų atsekamumo sistemą siekdamos užtikrinti, kad būtų įvykdytos šio straipsnio 1 dalies c punkte ir 2 dalyje nustatytos sąlygos. Siekiant užtikrinti surinktų duomenų apie perdirbtas atliekas patikimumą ir tikslumą, sistemą gali sudaryti elektroniniai registrai, įdiegti pagal 35 straipsnio 4 dalį, išrūšiuotų atliekų kokybės reikalavimų techninės specifikacijos, arba vidutiniai išrūšiuotų atliekų nuostolio koeficientai, atitinkamai taikomi įvairių rūšių atliekoms ir atliekų tvarkymo būdams. Vidutiniai nuostolio koeficientai taikomi tik tais atvejais, kai negalima kitais būdais gauti patikimų duomenų, ir apskaičiuojami pagal apskaičiavimo taisyklės, nustatytas pagal šio straipsnio 10 dalį priimtame deleguotajame akte.

4. Siekiant apskaičiuoti, ar buvo pasiekti 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose ir 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti tikslai, biologiškai skaidžių atliekų, kurios patenka į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo įrenginį, kiekis gali būti laikomas perdirbtų atliekų kiekiu, jeigu po apdorojimo gaunamas kompostas, degazuotasis raugas ar kita produkcija, kurios perdirbto turinio kiekis panašus į atliekų, patekusių į įrenginį, kiekį, ir jie po to naudojami kaip perdirbti produktai, žaliavos ar medžiagos. Jeigu apdorojimo operacijos produkcija naudojama žemei, valstybės narės jas gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu tuo apdorojimu pagerinamas žemės ūkis ar ekologinės reikmės.

Nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės biologines komunalines atliekas, patekusias į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo operaciją, gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu jos pagal 22 straipsnį surinktos atskirai arba atskiriamos jų susidarymo vietoje.

5. Siekiant apskaičiuoti, ar pasiekti 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose ir 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti tikslai, atliekų medžiagų, kurios po parengimo operacijos, atliekamos prieš perdirbimą, nebelaikomos atliekomis, kiekis gali būti įskaičiuojamas į perdirbtų medžiagų kiekį, jeigu tokios medžiagos skirtos tolesniam perdirbimui į produktus,

▼ **M4**

žaliavas ar medžiagas ir yra tinkamos naudoti pagal savo pirminę paskirtį arba kitais tikslais. Tačiau tų atliekomis nebelaikomų medžiagų, kurios bus naudojamos kaip kuras arba kita energijos gamybos žaliava, bus deginamos, naudojamos užpildymui arba šalinamos sąvartyne, negalima įtraukti vertinant, ar pasiekti perdirbimo tikslai.

6. Skaičiuodamos, ar 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose ir 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti tikslai yra pasiekti, valstybės narės gali įskaičiuoti perdirbtų metalų, atskirtų sudeginus komunalines atliekas, kiekį, jei perdirbti metalai atitinka tam tikrus kokybės kriterijus, nustatytus pagal šio straipsnio 9 dalį priimtame įgyvendinimo akte.

7. Atliekas, kurios išsiunčiamos į kitą valstybę narę, kad joje būtų parengtos pakartotiniam naudojimui, perdirbtos ar naudojamos užpildymui, apskaičiuojant, kokių mastu pasiekti 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti tikslai, gali įtraukti tik tą valstybę narę, kurioje tos atliekos surinktos.

8. Atliekų, kurios eksportuojamos iš Sąjungos, kad būtų parengtos pakartotiniam naudojimui arba perdirbtos, kiekį tas atliekas surinkusi valstybė narė gali įtraukti apskaičiuojant, kokių mastu pasiekti šios direktyvos 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti tikslai, tik jei laikomasi šio straipsnio 3 dalies reikalavimų ir jei pagal Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 eksportuotojas gali įrodyti, kad atliekų siunta atitinka to reglamento reikalavimus ir kad tos atliekos už Sąjungos ribų buvo tvarkomos laikantis reikalavimų, kurie yra iš esmės lygiaverčiai atitinkamuose Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.

9. Ne vėliau kaip 2019 m. kovo 31 d., siekdama užtikrinti vienodas šio straipsnio taikymo sąlygas, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos duomenų apskaičiavimo, patikrinimo ir pateikimo taisyklės, visų pirma:

- a) bendra metalų, perdirbtų pagal 6 dalį, svorio apskaičiavimo metodika, įskaitant perdirbtų metalų kokybės kriterijus, ir
- b) nuostatos dėl susidarymo vietoje atskiriamų ir perdirbamų biologinių atliekų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 39 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

10. Ne vėliau kaip 2019 m. kovo 31 d. Komisija pagal 38a straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo papildoma ši direktyva ir nustatomos medžiagų, atskirtų po rūšiavimo operacijos ir toliau neperdirbamų, svorio duomenų apskaičiavimo, patikrinimo ir pateikimo taisyklės, grindžiamos vidutiniais nuostolio koeficientais, taikomais išrūšiuotoms atliekoms.

*11b straipsnis***Ankstyvojo perspėjimo ataskaita**

1. Bendradarbiaudama su Europos aplinkos agentūra, Komisija parengia 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose ir 11 straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangos ataskaitą ne vėliau kaip likus trejiems metams iki tose nuostatose nustatytų terminų.

▼ M4

2. 1 dalyje nurodytose ataskaitose pateikiama ši informacija:
- a) įvertinimas, koku mastu kiekviena valstybė narė yra pasiekusi tikslus;
 - b) valstybių narių, kuriose yra rizikos nepasiekti šių tikslų per atitinkamus terminus, sąrašas, prie kurio pridedamos atitinkamos rekomendacijos toms valstybėms narėms;
 - c) gerosios praktikos, kuri taikoma visoje Sąjungoje ir kuria remiantis būtų galima sėkmingai siekti tikslų, pavyzdžiai.

*12 straipsnis***Šalinimas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai atliekos nenaudojamos taip, kaip nurodyta 10 straipsnio 1 dalyje, joms būtų taikoma saugaus šalinimo operacija, atitinkanti 13 straipsnio nuostatas dėl žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos.

2. Iki 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka I priede išvardytų šalinimo operacijų įvertinimą, visų pirma atsižvelgdama į 13 straipsnį, ir pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, Europos Parlamentui ir Tarybai dėl šalinimo operacijų reglamentavimo, įskaitant galimus apribojimus, ir galimybės nustatyti šalinamų kiekių mažinimo tikslą, siekiant užtikrinti, kad atliekos būtų tvarkomos laikantis patikimų aplinkosaugos metodų.

▼ B*13 straipsnis***Žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga**

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad atliekų tvarkymas būtų atliekamas nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nepakenkiant aplinkai, visų pirma:

- a) nesukeliant pavojaus vandeniui, orui, dirvožemiui, augalams ar gyvūnams;
- b) nekeliant nepatogumų dėl triukšmo ar kvapų; ir
- c) nedarant neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ar ypatingai svarbioms vietovėms.

▼ M4*14 straipsnis***Išlaidos**

1. Pagal principą „teršėjas moka“ atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas reikiamai infrastruktūrai ir jos veiklai, padengia pirminis atliekų gamintojas arba esami ar ankstesni atliekų turėtojai.

2. Nedarant poveikio 8 ir 8a straipsnių taikymui, valstybės narės gali nuspręsti, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi iš dalies arba visiškai padengti produkto, iš kurio susidarė atliekos, gamintojas ir kad tokio produkto platintojai gali drauge padengti tas išlaidas.

III SKYRIUS ATLIEKŲ TVARKYMAS

15 straipsnis

Atsakomybė už atliekų tvarkymą

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pirminis atliekų gamintojas ar kitas turėtojas pats atliktų atliekų apdorojimą arba patikėtų apdorojimo atlikimą prekiautojui, įstaigai ar įmonei, kuri atlieka atliekų apdorojimo operacijas, arba organizavimą privačiam arba valstybiniam atliekų surinkėjui, pagal 4 ir 13 straipsnius.

2. Kai pirminis gamintojas ar turėtojas perduoda atliekas vienam iš 1 dalyje nurodytų fizinių ar juridinių asmenų preliminariam apdorojimui, atsakomybė už visiško panaudojimo ar šalinimo operaciją paprastai nėra panaikinama.

Nedarydamos poveikio Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 taikymui, valstybės narės gali nustatyti konkrečias atsakomybės sąlygas ir nuspręsti, kuriais atvejais pirminis gamintojas atsako už visą apdorojimo grandinę arba kuriais atvejais gamintojas ir turėtojas gali dalintis atsakomybe ar ji gali būti deleguojama apdorojimo grandinės dalyviams.

3. Valstybės narės gali, laikydamosi 8 straipsnio, nuspręsti, kad atsakomybę už atliekų tvarkymą, organizavimą turi iš dalies arba visiškai prisiimti produkto, iš kurio susidarė atliekos, gamintojai ir kad tokio produkto platintojai gali irgi prisiimti šią atsakomybę.

4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad jų teritorijoje įstaigos ar įmonės, kurių profesinė veikla yra atliekų surinkimas ar vežimas, pristato surinktas ir vežamas atliekas į atitinkamus apdorojimo įrenginius laikydamosi 13 straipsnio nuostatų.

16 straipsnis

Savarankiškumo ir artumo principai

1. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, imasi atitinkamų priemonių, kai tai yra būtina arba rekomenduotina, skirtų įkurti integruotą ir tinkamą atliekų šalinimo įrenginių ir mišrių komunalinių atliekų, surinktų iš privačių namų ūkių, įskaitant atvejus, kai surenkamos ir kitų gamintojų atliekos, naudojimo įrenginių tinklą, atsižvelgiant į geriausią turimą technologiją.

Nukrypdamos nuo Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 valstybės narės gali tam, kad būtų apsaugotas jų tinklas, apriboti atvežamų atliekų kiekį, skirtų naudojimo operacijoms priskiriamiems deginimo įrenginiams, jeigu buvo nustatyta, kad tokio vežimo pasekmė bus ta, kad nacionalinės atliekos turės būti pašalintos arba kad atliekos bus apdorotos tokiu būdu, kuris neatitinka jų atliekų tvarkymo plano. Valstybės narės praneša apie tokį sprendimą Komisijai. Valstybės narės taip pat gali apriboti išvežamų atliekų kiekį aplinkosaugos sumetimais, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 1013/2006.

▼B

2. Tinklas kuriamas taip, kad visai Bendrijai suteiktų galimybę savarankiškai tvarkyti atliekų šalinimą, taip pat 1 dalyje nurodytų atliekų naudojimą, o valstybėms narėms – siekti to tikslo individualiai, atsižvelgiant į geografines sąlygas ar tam tikrų rūšių atliekomis reikalingų specialių įrenginių poreikį.

3. Tinklas sudaro galimybę šalinti atliekas arba naudoti 1 dalyje nurodytas atliekas viename iš artimiausių įrenginių tinkamiausiais būdais ir technologijomis, kad būtų užtikrinta aukšto lygio aplinkos ir visuomenės sveikatos apsauga.

4. Artumo ir savarankiškumo principai nereiškia, kad kiekviena valstybė narė savo teritorijoje turi turėti visą spektrą galutinio naudojimo įrenginių.

*17 straipsnis***Pavojingų atliekų kontrolė**

Valstybės narės imasi veiksmų, būtinų siekiant užtikrinti, kad pavojingų atliekų gamyba, rinkimas ir vežimas, saugojimas ir apdorojimas būtų vykdomi tokiomis sąlygomis, kuriomis geriausiai apsaugoma aplinka ir žmonių sveikata laikantis 13 straipsnio nuostatų, įskaitant veiksmus, skirtus pavojingų atliekų atsekamumui nuo gamybos iki galutinio pristatymo vietos bei kontrolei laikantis 35 ir 36 straipsniuose numatytų reikalavimų.

*18 straipsnis***Draudimas maišyti pavojingas atliekas**

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pavojingos atliekos nebūtų maišomos su kitomis pavojingų atliekų kategorijomis, arba su kitomis atliekomis ar medžiagomis. Maišymas apima ir pavojingų medžiagų skiedimą.

2. Nukrypdamos nuo 1 dalies valstybės narės gali leisti maišyti, jeigu:

- a) maišymo operaciją turi atlikti įstaiga ar įmonė, gavusi leidimą, kaip numatyta 23 straipsnyje;
- b) turi būti laikomasi 13 straipsnio nuostatų, o pavojingas atliekų tvarkymo poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai neturi didėti; ir
- c) maišymo operacija turi atitikti geriausias turimas technologijas.

▼M4

3. Tais atvejais, kai pavojingos atliekos buvo neteisėtai sumaišytos pažeidžiant šį straipsnį, valstybės narės, nedarant poveikio 36 straipsnio taikymui, užtikrina, kad atliekos būtų atskiriamos, kai tai techniškai įmanoma ir būtina siekiant laikytis 13 straipsnio nuostatų.

Jei nereikalaujama atskirti atliekas pagal šios dalies pirmą pastraipą, valstybės narės užtikrina, kad mišrios atliekos būtų tvarkomos įrenginyje, kuriam gautas leidimas pagal 23 straipsnį tvarkyti tokį mišinį.

▼B*19 straipsnis***Pavojingų atliekų ženklimas**

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad surinkimo, vežimo ir laikino saugojimo metu pavojingos atliekos būtų supakuotos ir paženklintos pagal galiojančius tarptautinius ir Bendrijos reikalavimus.
2. Kai pavojingos atliekos yra vežamos valstybės narės viduje, pridedamas identifikavimo dokumentas (gali būti elektroninės formos), kuriame nurodomi atitinkami duomenys, išvardyti Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 IB priede.

▼M4*20 straipsnis***Namų ūkių pagamintos pavojingos atliekos**

1. Iki 2025 m. sausio 1 d. valstybės narės įveda atskiro namų ūkiuose susidarantių pavojingų atliekų frakcijų surinkimo sistemą siekdamas užtikrinti, kad pavojingos atliekos būtų tvarkomos laikantis 4 ir 13 straipsnių ir jomis nebūtų užteršti kiti komunalinių atliekų srantai.
2. 17, 18, 19 ir 35 straipsniai netaikomi namų ūkių pagamintoms mišrioms atliekoms.
3. 19 ir 35 straipsniai netaikomi namų ūkių pagamintų pavojingų atliekų atskiroms frakcijoms tol, kol jas prima surinkimą, šalinimą arba naudojimą vykdanči įstaiga ar įmonė, kuri gavo leidimą ar buvo įregistruota pagal 23 ar 26 straipsnį.
4. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 5 d. Komisija parengia gaires, kad padėtų ir sudarytų palankesnes sąlygas valstybėms narėms užtikrinti atskirą pavojingų atliekų iš namų ūkių frakcijų surinkimą.

▼B*21 straipsnis***Alyvų atliekos**

1. Nedarydamos poveikio 18 ir 19 straipsniuose nustatytoms pareigoms, susijusioms su pavojingų atliekų tvarkymu, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:

▼M4

- a) alyvų atliekos surenkamos atskirai, nebent atskiras surinkimas yra techniškai neįmanomas, atsižvelgiant į gerosios praktikos pavyzdžius;
- b) apdorojant alyvų atliekas pirmenybė teikiama regeneravimui arba kitoms perdirbimo operacijoms, kurios, palyginti su regeneravimu, duoda lygiavertį arba geresnį aplinkosaugos požiūriu bendrą rezultatą, laikantis 4 ir 13 straipsnių nuostatų;
- c) skirtingų savybių alyvų atliekos nemaišomos ir alyvų atliekos nemaišomos su kitų rūšių atliekomis ar medžiagomis, jeigu toks maišymas trukdo jų regeneravimui arba kitai perdirbimo operacijai, kuri, palyginti su regeneravimu, duoda lygiavertį arba geresnį aplinkosaugos požiūriu bendrą rezultatą.

▼B

2. Alyvų atliekų atskiro rinkimo ir jų tinkamo apdorojimo tikslu valstybės narės gali, atsižvelgdamos į savo nacionalines sąlygas, taikyti papildomas priemones, tokias kaip techniniai reikalavimai, gamintojo atsakomybė, ekonominės priemonės ar savanoriški susitarimai.

3. Jei alyvų atliekoms pagal nacionalinės teisės aktus taikomi regeneravimo reikalavimai, valstybės narės gali nurodyti, kad tokios alyvų atliekos regeneruojamos, jeigu yra techninės galimybės, ir, kai taikomi Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 11 arba 12 straipsniai, apriboti tarpvalstybinį alyvų atliekų vežimą iš jų teritorijos į deginimo ar bendro deginimo įrenginius tam, kad būtų suteikta pirmenybė alyvų atliekų regeneravimui.

▼M4

4. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. Komisija išnagrinėja valstybių narių pagal 37 straipsnio 4 dalį pateiktus duomenis apie alyvų atliekas, siekdama išnagrinėti galimybes patvirtinti alyvų atliekų tvarkymo priemones, įskaitant kiekybinius alyvų atliekų regeneravimo tikslus ir kitas priemones, kuriomis būtų siekiama skatinti alyvų atliekų regeneravimą. Tuo tikslu Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, prie kurios, jei tikslinga, pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

*22 straipsnis***Biologinės atliekos**

1. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d., laikantis 10 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų, biologinės atliekos būtų arba atskiriamos ir perdirbamos jų susidarymo vietoje, arba surenkamos atskirai ir nemišomos su kitų tipų atliekomis.

Valstybės narės gali leisti drauge su biologinėmis atliekomis surinkti panašių biologinio skaidumo ir kompostavimo savybių turinčias atliekas, atitinkančias taikytinus Europos standartus ir bet kokius lygia-verčius nacionalinius standartus, taikomus pakuotėms, kurių atliekas galima panaudoti dėl jų biologinio skaidumo ir kompostavimo galimybių.

2. Valstybės narės imasi priemonių pagal 4 ir 13 straipsnius siekdamos:

a) skatinti perdirbti, įskaitant kompostavimą ir skaidymą, biologines atliekas tokiais būdais, kurie atitinka aukšto lygio aplinkos apsaugą ir užtikrina produkciją, atitinkančią tam tikrus aukštos kokybės standartus,

b) skatinti kompostavimą namų sąlygomis ir

c) skatinti naudoti iš biologinių atliekų pagamintas medžiagas.

3. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus, taikomus į organinio perdirbimo procesų įrenginius patenkančioms biologinėms atliekoms, kompostui ir degazuotajam raugui, remiantis turimais geriausios praktikos pavyzdžiais.

IV SKYRIUS LEIDIMAI IR REGISTRACIJOS

23 straipsnis

Leidimų išdavimas

1. Valstybės narės reikalauja, kad bet kuri įstaiga ar įmonė, ketinanti atlikti atliekų apdorojimą, gautų leidimą iš kompetentingos institucijos.

Tokiuose leidimuose nurodoma bent:

- a) atliekų, kurios gali būti apdorojamos, rūšis ir kiekis;
- b) su atitinkama vieta susiję techniniai ir bet kokie kiti reikalavimai kiekvienai leidžiamų operacijų rūšiai;
- c) saugos ir atsargumo priemonės, kurių turi būti imamasi;
- d) kiekvienos rūšies operacijoms naudotinas metodas;
- e) stebėsenos ir kontrolės operacijos, kokių gali prireikti;
- f) tokios nuostatos dėl uždarymo ir vėlesnės priežiūros, kokių gali prireikti.

2. Leidimai gali būti išduodami konkrečiam laikotarpiui ir gali būti atnaujinami.

3. Kai kompetentinga institucija mano, kad ketinamas naudoti apdorojimo metodas nepriimtinas dėl aplinkos apsaugos priežasčių, visų pirma jei metodas neatitinka 13 straipsnio, ji atsisako išduoti leidimą.

4. Kiekviename leidime, kuris apima deginimą ar bendrą deginimą ir naudojimą energijai gauti, turi būti sąlyga, kad naudojimas energijai gauti turi būti vykdomas užtikrinant aukšto lygio energijos vartojimo efektyvumą.

5. Jei įvykdomi visi šiame straipsnyje numatyti reikalavimai, bet koks leidimas, išduotas pagal kitus nacionalinės ar Bendrijos teisės aktus, gali būti jungiamas su pagal 1 dalį reikalaujamu leidimu, siekiant suformuoti vieną leidimą, jei toks formatas pašalina nebūtiną informacijos dubliavimą ir veiklos vykdytojo ar kompetentingos institucijos darbo kartojimą.

24 straipsnis

Reikalavimų turėti leidimą išimtis

Valstybės narės gali leisti įstaigoms ar įmonėms nesilaikyti 23 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo atliekant tokias operacijas:

- a) jų pačių nepavojingų atliekų šalinimą gamybos vietoje; arba
- b) atliekų naudojimą.

25 straipsnis

Išimčių suteikimo sąlygos

1. Kai valstybė narė pageidauja suteikti 24 straipsnyje numatytų išimčių, ji kiekvienai veiklos rūšiai nustatyto bendrąsias taisykles, kuriose nurodomos atliekų rūšys ir kiekiai, dėl kurių galima taikyti išimtis, ir naudotiną apdorojimo metodą.

▼B

Tomis taisyklėmis užtikrinama, kad atliekos būtų apdorojamos laikantis 13 straipsnio. 24 straipsnio a punkte nurodytų šalinimo operacijų atveju tose taisyklėse turėtų būti atsižvelgiama į geriausias turimas technologijas.

2. Be 1 dalyje numatytų bendrųjų taisyklių valstybės narės nustato konkrečias išimčių suteikimo sąlygas pavojingoms atliekoms, be kita ko, veiklos rūšis, taip pat kitus reikalavimus, būtinus norint atlikti skirtingų formų naudojimo operacijas, ir, kai tinka, nurodo ribines pavojingų medžiagų kiekio atliekose vertes bei ribines išmetimo vertes.

3. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bendrąsias taisykles, nustatytas vadovaujantis 1 ir 2 dalimis.

*26 straipsnis***Registracija**

Jeigu toliau nurodytiems subjektams netaikomi reikalavimai turėti leidimą, valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų registrą, kuriame registruotų:

- a) įstaigas ar įmones, kurių profesinė veikla yra atliekų surinkimas ar vežimas;
- b) prekiautojus ar tarpininkus; ir
- c) įstaigas ar įmones, kurioms taikomos reikalavimų turėti leidimą išimtytis pagal 24 straipsnį.

Kur įmanoma, esami kompetentingos institucijos turimi duomenys turi būti naudojami su šiuo registravimo procesu susijusiai informacijai gauti, taip siekiant sumažinti biurokratinę našta.

*27 straipsnis***Minimalūs standartai****▼M4**

1. Komisija pagal 38a straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildoma ši direktyva ir nustatomi būtinieji techniniai standartai, taikomi apdorojimo, įskaitant atliekų rūšiavimą ir perdirbimą, veiklai, kuriai reikia gauti leidimą pagal 23 straipsnį, jei esama įrodymų, kad tokie būtinieji standartai būtų naudingi žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos požiūriu.

▼B

2. Tokie minimalūs standartai taikomi tik tokiai atliekų apdorojimo veiklai, kuriai nėra taikoma Direktyva 96/61/EB, ar tą direktyvą taikyti netiktų.

3. Tokie minimalūs standartai:

- a) orientuojami į pagrindinį poveikį, kurį daro atliekų apdorojimo veikla;
- b) užtikrina, kad atliekos būtų tvarkomos laikantis 13 straipsnio;
- c) atsižvelgia į geriausias turimas technologijas; ir
- d) prireikus apima elementus, susijusius su apdorojimo kokybe ir reikalavimais dėl proceso.

▼ M4

4. Komisija pagal 38a straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildoma ši direktyva ir nustatomi būtinieji standartai, taikomi veiklai, kurią reikia įregistruoti pagal 26 straipsnio a ir b punktus, jei esama įrodymų, kad tokie būtinieji standartai būtų naudingi žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos požiūriu ar siekiant išvengti vidaus rinkos sutrikdymo.

▼ B

V SKYRIUS

PLANAI IR PROGRAMOS

28 straipsnis

Atliekų tvarkymo planai

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos parengtų, kaip numatyta 1, 4, 13 ir 16 straipsniuose, vieną ar daugiau atliekų tvarkymo planų.

Šie planai, pavieniui ar kartu, taikomi visai atitinkamos valstybės narės geografinėi teritorijai.

2. Atliekų tvarkymo planuose pateikiama esamos atliekų tvarkymo padėties atitinkamoje geografinėje teritorijoje analizė, priemonės, kurių reikia imtis siekiant pagerinti aplinką tausojančią pasirengimą atliekoms pakartotinai panaudoti, perdirbti, naudoti ir šalinti, taip pat įvertinama, kaip planas padės įgyvendinti šios direktyvos tikslus ir nuostatas.

3. Atliekų tvarkymo planuose, jeigu tai tikslinga ir atsižvelgiant į geografinį lygį bei planuojamą apimtį plotą, nurodoma bent ši informacija:

a) teritorijoje susidarančių atliekų, taip pat atliekų, kurios turbūt bus gabenamos iš nacionalinės teritorijos ar į ją, rūšis, kiekis ir šaltinis bei atliekų srautų raidos ateityje vertinimas;

▼ M4

b) esami pagrindiniai šalinimo ir naudojimo įrenginiai, įskaitant visas specialias priemones, skirtas alyvų atliekoms, pavojingoms atliekoms, atliekoms, kuriose yra daug svarbiausių žaliavų, ar atliekų srautams, kuriems taikomi specialūs Sąjungos teisės aktai;

c) esamų atliekų įrenginių uždarymo ir papildomos atliekų įrenginių infrastruktūros pagal 16 straipsnį poreikio vertinimas.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliktas investicijų ir kitų finansinių priemonių, įskaitant finansavimą vietos valdžios institucijoms, reikalingų siekiant patenkinti pagal c punktą nustatytus poreikius, įvertinimas. Šis įvertinimas įtraukiamas į atitinkamus atliekų tvarkymo planus ar kitus strateginius dokumentus, apimančius visą atitinkamos valstybės narės teritoriją;

ca) informacija apie priemones, kuriomis siekiama Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnio 3a dalyje ar kituose strateginiuose dokumentuose, apimančiuose visą atitinkamos valstybės narės teritoriją, nurodytų tikslų;

▼ M4

- cb) esamų atliekų surinkimo sistemų, įskaitant medžiagų ir teritorinę atskiro surinkimo aprėptį ir jo veikimo gerinimo priemones, bet kokių nukrypti leidžiančių nuostatų, priimtų pagal 10 straipsnio 3 dalį, ir naujų surinkimo sistemų poreikio vertinimas;

▼ B

- d) prireikus, pakankama informacija apie vietos parinkimo kriterijus ir būsimų šalinimo ar didžiausių naudojimo įrenginių pajėgumus;
- e) bendra atliekų tvarkymo politika, įskaitant numatomas atliekų tvarkymo technologijas ir metodus, ar atliekų tvarkymo politika, kurios kelia konkrečias tvarkymo problemas;

▼ M4

- f) kovos su visų rūšių šiukšlinimu, jo prevencijos ir visų rūšių šiukšlių valymo priemonės;
- g) atitinkami kiekybiniai ar kokybiniai rodikliai ir tikslai, įskaitant susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir jų apdorojimą, taip pat pašalinamų arba energijai gauti panaudojamų komunalinių atliekų kiekį.

▼ B

4. Atliekų tvarkymo planuose, atsižvelgiant į geografinį lygį bei planuojamą apimti plotą, gali būti nurodoma ši informacija:

- a) su atliekų tvarkymu susiję organizaciniai aspektai, įskaitant viešųjų ir privačiųjų veikėjų, kurie atlieka atliekų tvarkymą, atsakomybės pasiskirstymo apibūdinimą;
- b) ekonominių ir kitų priemonių naudingumo ir tinkamumo naudoti sprendžiant įvairias su atliekomis susijusias problemas įvertinimas, atsižvelgiant į būtinybę išlaikyti sklandų vidaus rinkos funkcionavimą;
- c) informavimo kampanijos ir informacijos, skirtos plačiajai visuomenei ar tam tikrai vartotojų grupei, teikimas;
- d) nuo seno užterštos atliekų šalinimo vietos ir jų atkūrimo priemonės.

▼ M4

5. Atliekų tvarkymo planai turi atitikti Direktyvos 94/62/EB 14 straipsnyje nustatytus atliekų planavimo reikalavimus, šios direktyvos 11 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus tikslus, Direktyvos 1999/31/EB 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir, siekiant užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/56/EB ⁽¹⁾ 13 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB ⁽²⁾ 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

⁽¹⁾ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

⁽²⁾ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

▼ B*29 straipsnis***Atliekų prevencijos programos****▼ M4**

1. Valstybės narės parengia atliekų prevencijos programas, kuriose pagal 1 ir 4 straipsnius išdėstomos bent atliekų prevencijos priemonės, nurodytos 9 straipsnio 1 dalyje.

Tokios programos įtraukiamos į pagal 28 straipsnį reikalaujamus atliekų tvarkymo planus ar prireikus į kitas aplinkos politikos programas arba vykdomos kaip atskiros programos. Jei bet kuri tokia programa įtraukiama į atliekų tvarkymo planą ar į tas kitas programas, turi būti aiškiai nurodomi atliekų prevencijos tikslai ir priemonės.

2. Kai tinkama, rengdamos tokias programas valstybės narės apibūdina, kaip IVa priede išvardytos priemonės prisideda prie atliekų prevencijos, ir įvertina IV priede nurodytų priemonių pavyzdžių ar kitų atitinkamų priemonių naudingumą. Programose taip pat aprašomos esamos atliekų prevencijos priemonės ir tai, kaip jos prisideda prie atliekų prevencijos.

▼ B

Tokių tikslų ir priemonių uždavinys – nutraukti ekonomikos augimo ir su atliekų susidarymu susijusio poveikio aplinkai ryšį.

▼ M4

2a. Valstybės narės patvirtina specialias maisto atliekų prevencijos programas, įtraukiamas į atliekų prevencijos programas.

▼ B

5. Komisija turi sukurti keitimosi informacija apie geriausią atliekų prevencijos praktiką sistemą ir parengti gaires, skirtas padėti valstybėms narėms rengiant programas.

*30 straipsnis***Planų ir programų vertinimas ir peržiūra**

1. Valstybės narės užtikrina, kad atliekų tvarkymo planai ir atliekų prevencijos programos būtų įvertinami bent kas šešerius metus ir prireikus būtų patikslinami pagal 9 ir 11 straipsnių nuostatas.

▼ M4

2. Europos aplinkos agentūra kas dveji metai skelbia ataskaitą, į kurią įtraukiama pažangos, padarytos sukūriant ir įgyvendinant atliekų prevencijos programas, apžvalga, įskaitant pažangos, susijusios su kiekvienos valstybės narės ir visos Sąjungos atliekų susidarymo prevencija, vertinimą ir pažangos, padarytos atliekų susidarymo atsiejimo nuo ekonomikos augimo ir perėjimo prie žiedinės ekonomikos srityje, vertinimą.

▼B*31 straipsnis***Visuomenės dalyvavimas**

Valstybės narės užtikrina, kad atitinkami suinteresuoti subjektai ir valdžios institucijos bei plačioji visuomenė turėtų galimybę dalyvauti rengiant atliekų tvarkymo planus ir atliekų prevencijos programas bei turėtų galimybę susipažinti su jau parengtomis programomis, kaip numatyta Direktyvoje 2003/35/EB arba, jei taikoma, 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo ⁽¹⁾. Jos paskelbia šiuos planus ir programas visuomenei prieinamoje tinklavietėje.

*32 straipsnis***Bendradarbiavimas**

Valstybės narės tinkamai bendradarbiauja su kitomis atitinkamomis valstybėmis narėmis ir Komisija rengdamos atliekų tvarkymo planus ir atliekų prevencijos programas pagal 28 ir 29 straipsnius.

*33 straipsnis***Komisijai teiktina informacija**

1. Valstybės narės praneša Komisijai apie priimtus atliekų tvarkymo planus ir atliekų prevencijos programas, nurodytas 28 ir 29 straipsniuose, ir apie visus esminius tų planų ir programų patikslinimus.

▼M4

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma forma, kuria teikiama informacija apie atliekų tvarkymo planų ir atliekų prevencijos programų priėmimą ir esminius pakeitimus. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 39 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

▼B

VI SKYRIUS

PATIKRINIMAI IR REGISTRAVIMO DUOMENYS*34 straipsnis***Patikrinimai**

1. Įstaigos ar įmonės, atliekančios atliekų apdorojimo operacijas, įstaigos ar įmonės, kurių profesinė veikla yra atliekų surinkimas ar vežimas, tarpininkai, prekiautojai ir įstaigos bei įmonės, kurios gamina pavojingas atliekas, periodiškai tikrinami kompetentingų institucijų.

2. Surinkimo ir vežimo operacijų patikrinimą sudaro surinktų bei vežamų atliekų kilmės, pobūdžio, kiekio ir paskirties vietos tikrinimas.

⁽¹⁾ OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

▼B

3. Valstybės narės gali atsižvelgti į registraciją, suteiktą pagal Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS), ypač sprendamos dėl patikrinimų intensyvumo ir dažnumo.

*35 straipsnis***Apskaitos tvarkymas****▼M4**

1. 23 straipsnio 1 dalyje nurodytos įstaigos ir įmonės, pavojingų atliekų gamintojai ir įstaigos bei įmonės, kurių profesinė veikla yra pavojingų atliekų surinkimas ar vežimas, ar veikiančios kaip prekiautojai jomis ir tarpininkai, chronologine tvarka registruoja:

- a) tų atliekų kiekį, pobūdį, kilmę, po jų parengimo pakartotiniam naudojimui, perdirbimo arba kitų panaudojimo operacijų gautų produktų ir medžiagų kiekį ir
- b) atitinkamais atvejais – tų atliekų paskirties vietą, surinkimo periodiškumą, joms pervežti naudojamą transporto rūšį ir numatytą apdorojimo metodą.

Per elektroninį registrą arba registrus, kurie bus sukurti pagal šio straipsnio 4 dalį, jie tuos duomenis perduoda kompetentingoms institucijoms.

▼B

2. Registruoti pavojingų atliekų duomenys saugomi ne mažiau kaip trejus metus, išskyrus įstaigas ir įmones, vežančias pavojingas atliekas – pastarosios tokius duomenis turi saugoti mažiausiai 12 mėnesių.

Kompetentingoms institucijoms ar ankstesniam turėtoju paprašius pateikiami dokumentai, įrodantys, kad tvarkymo operacijos buvo atliktos.

3. Valstybės narės gali reikalauti, kad 1 ir 2 dalių laikytųsi ir nepavojingų atliekų gamintojai.

▼M4

4. Valstybės narės sukuria visą jų geografinę teritoriją apimančią elektroninį registrą arba koordinuojamus registrus, skirtus 1 dalyje nurodytiems duomenims apie pavojingas atliekas registruoti. Valstybės narės gali sukurti tokius registrus ir kitiems atliekų srautams, ypač tiems, kuriems nustatyti tikslai Sąjungos teisėkūros procedūra priimamuose aktuose. Valstybės narės naudoja duomenis apie atliekas, kuriuos pateikia pramonės veiklos vykdytojai naudodamiesi Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registru, sukurtu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 166/2006 ⁽¹⁾.

5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos būtinios šių registrų naudojimo sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 39 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

⁽¹⁾ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

▼B*36 straipsnis***Įgyvendinimas ir sankcijos****▼M4**

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad uždraustų palikti ar išversti atliekas arba nekontroliuojamai jas šalinti, be kita ko, šiukšlinti.

▼B

2. Valstybės narės nustato sankcijų taikymo už šios direktyvos nuostatų pažeidimą taisykles ir imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti jų įgyvendinimą. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

▼M4*37 straipsnis***Ataskaitų teikimas**

1. Valstybės narės Komisijai teikia kiekvienų kalendorinių metų duomenis apie 11 straipsnio 2 dalies a–e punktų ir 11 straipsnio 3 dalies nuostatų įgyvendinimą.

Duomenis jos pateikia elektroniniu būdu per 18 mėnesių nuo ataskaitinių metų, kurių duomenys renkami, pabaigos. Duomenys teikiami Komisijos pagal šio straipsnio 7 dalį nustatyta forma.

Pirmasis ataskaitinis laikotarpis prasideda pirmaisiais nepertraukiamais kalendoriniais metais, einančiais po įgyvendinimo akto, kuriuo nustatoma ataskaitų teikimo forma pagal šio straipsnio 7 dalį, priėmimo dienos.

2. Siekdamas, kad būtų galima patikrinti atitiktį 11 straipsnio 2 dalies b punkto nuostatai, valstybės narės teikia užpildymo ir kitose operacijose medžiagoms gauti panaudotų atliekų kiekio duomenis atskirai nuo pakartotiniam naudojimui parengtų arba perdirbtų atliekų kiekio duomenų. Valstybės narės atliekų apdorojimą, kad jos taptų medžiagomis, kurios bus naudojamos užpildymo operacijose, į ataskaitas įtraukia kaip užpildymą.

Siekdamas, kad būtų galima patikrinti atitiktį 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktų ir 11 straipsnio 3 dalies nuostatomis, valstybės narės teikia pakartotiniam naudojimui parengtų atliekų kiekio duomenis atskirai nuo perdirbtų atliekų kiekio duomenų.

3. Valstybės narės kasmet Komisijai teikia 9 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatų įgyvendinimo duomenis.

Duomenis jos pateikia elektroniniu būdu per 18 mėnesių nuo ataskaitinių metų, kurių duomenys renkami, pabaigos. Duomenys teikiami Komisijos pagal šio straipsnio 7 dalį nustatyta forma.

Pirmasis ataskaitinis laikotarpis prasideda pirmaisiais nepertraukiamais kalendoriniais metais, einančiais po įgyvendinimo akto, kuriuo nustatoma ataskaitų teikimo forma pagal šio straipsnio 7 dalį, priėmimo dienos.

▼ **M4**

4. Valstybės narės pateikia Komisijai kiekvienų kalendorinių metų duomenis apie rinkai pateiktas mineralines ar sintetines alyvas ir pramonines alyvas, taip pat apie atskirai surinktas ir apdorotas alyvų atliekas.

Duomenis jos pateikia elektroniniu būdu per 18 mėnesių nuo atskaitinių metų, kurių duomenys renkami, pabaigos. Duomenys teikiami Komisijos pagal 7 dalį nustatyta forma.

Pirmasis atskaitinis laikotarpis prasideda pirmaisiais nepertraukiamais kalendoriniais metais, einančiais po įgyvendinimo akto, kuriuo nustatoma atskaitų teikimo forma pagal šio straipsnio 7 dalį, priėmimo dienos.

5. Prie duomenų, kuriuos valstybė narė teikia pagal šį straipsnį, pridedama kokybės patikros ataskaita ir ataskaita apie priemones, kurių imtasi pagal 11a straipsnio 3 ir 8 dalis, įskaitant išsamią informaciją apie vidutinius nuostolio koeficientus, kai taikytina. Ta informacija teikiama Komisijos pagal šio straipsnio 7 dalį nustatyta atskaitų teikimo forma.

6. Komisija peržiūri pagal šį straipsnį pateiktus duomenis ir paskelbia peržiūros rezultatų ataskaitą. Ataskaitoje įvertinamas duomenų rinkimo organizavimas, duomenų šaltiniai ir valstybių narių naudota metodika, taip pat duomenų išsamumas, patikimumas, nuoseklumas ir jų pateikimo terminų laikymasis. Toje ataskaitoje gali būti teikiamos konkrečios tobulinimo rekomendacijos. Ataskaita rengiama po to, kai valstybės narės pirmą kartą pateikia duomenis, o vėliau – kas ketverius metus.

7. Ne vėliau kaip 2019 m. kovo 31 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma, kokia forma turi būti teikiami duomenys, nurodyti šio straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalyse. Teikdamas ataskaitas apie tai, kaip įgyvendinami 11 straipsnio 2 dalies a ir b punktai, valstybės narės informaciją pateikia formomis, nustatytomis 2012 m. balandžio 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime, kuriuo nustatomas klausimynas valstybių narių ataskaitoms dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų įgyvendinimo. Siekiant, kad būtų teikiamos ataskaitos apie maisto atliekas, ir nustatant atskaitų teikimo formą, atsižvelgiama į pagal 9 straipsnio 8 dalį parengtas metodikas. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal šios direktyvos 39 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

38 *straipsnis***Informacijos mainai ir dalijimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, aiškinimas ir prisitaikymas prie technikos pažangos**

1. Komisija rengia reguliarius valstybių narių informacijos mainus ir dalijimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, atitinkamais atvejais įtraukiant regionines ir vietos valdžios institucijas, susijusiais su praktiniu šios direktyvos reikalavimų įgyvendinimu ir vykdymo užtikrinimu, be kita ko:

- a) 11a straipsnyje nustatytų apskaičiavimo taisyklių taikymu ir komunalinių atliekų srautų atsekamumo, pradedant rūšiavimo ir baigiant perdirbimo etapu, priemonių ir sistemų kūrimu;
- b) tinkamu valdymu, vykdymo užtikrinimu, tarpvalstybinio bendradarbiavimu;
- c) atliekų tvarkymo inovacijomis;

▼ **M4**

- d) nacionaliniais šalutinių produktų ir atliekomis nebelaikomų medžiagų kriterijais, kaip nurodyta 5 straipsnio 3 dalyje ir 6 straipsnio 3 ir 4 dalyse, kurių informacijos teikimą palengvina Sąjungos lygmens elektroninis registras, kurį turi sukurti Komisija;
- e) ekonominėmis priemonėmis ir kitomis priemonėmis, taikomomis pagal 4 straipsnio 3 dalį, siekiant paskatinti tame straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangą;
- f) priemonėmis, nurodytomis 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse;
- g) prevencija ir sistemų, skatinančių pakartotinio naudojimo veiklą ir naudojimo trukmės ilginimą, diegimu;
- h) atskiro surinkimo įpareigojimų įgyvendinimu;
- i) priemonėmis ir paskatomis, kurias taikant siekiama 11 straipsnio 2 dalies c, d ir e punktuose nustatytų tikslų.

Komisija viešai skelbia informacijos mainų ir dalijimosi gerosios praktikos pavyzdžiais rezultatus.

2. Komisija gali parengti gaires, nustatančias, kaip aiškinti šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus, įskaitant atliekų, prevencijos, pakartotinio naudojimo, parengimo pakartotiniam naudojimui, atliekų naudojimo, perdirbimo ir šalinimo apibrėžtis, ir kaip taikyti 11a straipsnyje nurodytas apskaičiavimo taisykles.

Komisija parengia gaires dėl komunalinių atliekų ir užpildymo apibrėžčių.

Komisijai pagal 38a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, iš dalies keičiančiais šią direktyvą, kuriais nurodoma, kaip taikyti II priedo R1 punkte nurodytą deginimo įrenginių klasės nustatymo formulę. Gali būti atsižvelgiama į vietos klimato sąlygas, tokias kaip didelis šaltis ir šildymo poreikis, jei jos daro poveikį energijos, kuri techniškai gali būti panaudota arba pagaminta elektros energijos, šildymo, aušinimo ar apdirbimo garo forma, kiekiui. Taip pat gali būti atsižvelgiama į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnio trečioje pastraipoje pripažintų atokiausių regionų ir į 1985 m. Stojimo akto 25 straipsnyje minimų teritorijų vietos sąlygas.

3. Komisijai pagal 38a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami IV ir V priedai atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą.

38a straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 7 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 8 dalyje, 11a straipsnio 10 dalyje, 27 straipsnio 1 ir 4 dalyse, 38 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. liepos 4 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

▼ **M4**

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 8 dalyje, 11a straipsnio 10 dalyje, 27 straipsnio 1 ir 4 dalyse, 38 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais ⁽¹⁾.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 7 straipsnio 1 dalį, 9 straipsnio 8 dalį, 11a straipsnio 10 dalį, 27 straipsnio 1 ir 4 dalis, 38 straipsnio 2 ir 3 dalis priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

*39 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

▼ **B***40 straipsnis***Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti iki 2010 m. gruodžio 12 d.

Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

▼B

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

*41 straipsnis***Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos**

Direktyvos 75/439/EEB, 91/689/EEB ir 2006/12/EB panaikinamos nuo 2010 m. gruodžio 12 d.

Tačiau nuo 2008 m. gruodžio 12 d. taikoma:

a) Direktyvos 75/439/EEB 10 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Pamatinį alyvų atliekų polichlorintų bifenių ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) kiekio matavimo metodą nustato Komisija. Ši priemonė, skirta iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, patvirtinama pagal 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/12/EB dėl atliekų (*) 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

(*) OL L 114, 2006 4 27, p. 9.“;

b) Direktyva 91/689/EEB iš dalies keičiama taip:

i) 1 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Šioje direktyvoje „pavojingos atliekos“ reiškia:

- atliekas, klasifikuotas kaip pavojingos atliekos, paminėtos Komisijos sprendimu 2000/532/EB (*) nustatyta sąrašė, remiantis šios direktyvos I ir II priedais. Šios atliekos privalo turėti vieną ar keletą savybių, išvardytų III priede. Sąrašė atsižvelgiama į atliekų kilmę ir sudėtį, o tam tikrais atvejais – ir į ribines koncentracijos vertes. Šis sąrašė periodiškai peržiūrimas ir, jei reikia, patikslinamas. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, patvirtinamos pagal 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/12/EB dėl atliekų (***) 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu;
- bet kokios kitos atliekos, kurios, valstybės narės manymu, turi bet kokių savybių, išvardytų III priede. Apie tokius atvejus informuojama Komisija ir jie peržiūrimi siekiant pataisyti sąrašė. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, ją papildant, patvirtinamos pagal Direktyvos 2006/12/EB 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

(*) OL L 226, 2000 9 6, p. 3.

(**) OL L 114, 2006 4 27, p. 9.“;

▼B

ii) straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Priemonės, reikalingos šios direktyvos priedų priderinimui prie mokslinės ir techninės pažangos ir 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto atliekų sąrašo tikslinimui, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, patvirtinamos pagal Direktyvos 2006/12/EB 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.“;

c) Direktyva 2006/12/EB iš dalies keičiama taip:

i) straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais taikomas Komisijos sprendimas 2000/532/EB (*), kuriuo nustatomas I priede nurodytoms kategorijoms priklausančių atliekų sąrašas. Šis sąrašas periodiškai peržiūrimas ir, jei reikia, patikslinamas. Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, patvirtinamos pagal Direktyvos 2006/12/EB 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

(*) OL L 226, 2000 9 6, p. 3.“;

ii) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„17 straipsnis

Priemonės, reikalingos šios direktyvos priedų priderinimui prie mokslinės ir techninės pažangos, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas ją papildant, patvirtinamos pagal Direktyvos 2006/12/EB 18 straipsnio 4 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.“;

iii) 18 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.“.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal V priede pateiktą atitikmenų lentelę.

42 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

43 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

I PRIEDAS

ŠALINIMO OPERACIJOS

- D 1 Išvertimas ant žemės arba po žeme (pvz., sąvartynuose ir t. t.)
- D 2 Apdorojimas žemėje (pvz., biologinis skystų ar dumblo atliekų skaidymas dirvožemyje ir t. t.)
- D 3 Giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t. t.)
- D 4 Surinkimas į telkinius žemės paviršiuje (pvz., skystų ar dumblo atliekų supylimas į duobes, tvenkinius ar lagūnas ir t. t.)
- D 5 Šalinimas specialiai įrengtuose sąvartynuose (pvz., dėjimas į atskiras sekcijas, kurios uždengiamos ir izoliuojamos viena nuo kitos bei nuo aplinkos ir t. t.)
- D 6 Išleidimas į vandens telkinį, išskyrus jūras ir (arba) vandenynus
- D 7 Išleidimas į jūras ir (arba) vandenynus, įskaitant įterpimą į jūros dugną
- D 8 Šiame priede nenurodytas biologinis apdorojimas, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, kuriais atsikratoma atliekant bet kurią D 1–D 12 punktuose nurodytą operaciją.
- D 9 Šiame priede nenurodytas fizinis ir cheminis apdorojimas, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, kuriais atsikratoma atliekant bet kurią D 1–D 12 punktuose nurodytą operaciją (pvz., garinimas, džiovinimas, kalcinavimas ir t. t.)
- D 10 Deginimas sausumoje
- D 11 Deginimas jūroje (*)
- D 12 Nuolatinis saugojimas (pvz., konteinerių laikymas šachtoje ir t. t.)
- D 13 Perskirstymas ar maišymas prieš atliekant bet kurią D 1–D 12 punktuose nurodytą operaciją (**)
- D 14 Perpakavimas prieš atliekant bet kurią D 1–D 13 punktuose nurodytą operaciją
- D 15 Saugojimas prieš atliekant bet kurią D 1–D 14 punktuose nurodytą operaciją (išskyrus laikiną saugojimą atliekų gamybos vietoje prieš surenkant) (***)

(*) Ši operacija yra draudžiama pagal ES įstatymus ir tarptautines konvencijas.

(**) Jeigu nėra kito tinkamo D kodo, šis kodas gali apimti preliminarias operacijas, atliekamas prieš šalinimą, įskaitant išankstinį apdirbimą, pavyzdžiui, *inter alia*, rūšiavimą, trupinimą, presavimą, granuliavimą, džiovinimą, smulkinimą, kondicionavimą ar atskyrimą, ketinant su jomis atlikti kurią nors iš D 1–D 12 punktuose nurodytų operacijų.

(***) Laikinas saugojimas reiškia preliminarų saugojimą pagal 3 straipsnio 10 punktą.

▼ B*II PRIEDAS***NAUDOJIMO OPERACIJOS**

R 1 Iš esmės naudojama kurui ar kitais būdais energijai gauti (*)

R 2 Tirpiklių atnaujinimas ir (arba) regeneravimas

▼ M4

R 3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas ir (arba) atnaujinimas (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio transformavimo procesus) (**)

R 4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas ir (arba) atnaujinimas (***)

R 5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas ir (arba) atnaujinimas (****)

▼ B

R 6 Rūgščių arba bazių regeneravimas

(*) Tai apima deginimo įrenginius, skirtus komunalinėms kietosioms atliekoms perdirbti, tik tada, kai jų energetinis naudingumo koeficientas yra lygus arba didesnis negu:

— 0,60, jei tai yra veikiančys įrenginiai, kuriuos, vadovaujantis atitinkamais Bendrijos teisės aktais, leidžiama eksploatuoti iki 2009 m. sausio 1 d.,

— 0,65, jei tai yra įrenginiai, kuriuos leista eksploatuoti po 2008 m. gruodžio 31 d., naudojantis šia formule:

$$\text{Energetinis naudingumas} = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f)),$$

kurioje:

E_p – metinis energijos, pagamintos kaip šiluma ar elektra, kiekis. Jis apskaičiuojamas energijos, pagamintos kaip elektra, kiekį padauginus iš 2,6, o šilumą, pagamintą komerciniam naudojimui, padauginus iš 1,1 (GJ per metus).

E_f – metinis energijos kiekis, patiektas į sistemą naudojant kuro rūšis, kurias naudojant gaminamas garas (GJ per metus).

E_w – metinis energijos kiekis, esantis apdorotose atliekose, apskaičiuotas naudojantis bendra atliekų kaloringumo verte (GJ per metus).

E_i – metinis importuojamos energijos kiekis, neskaitant E_w ir E_f (GJ per metus). 0,97 yra veiksnys, kuriuo atsižvelgiama į energijos nuostolius dėl dugno pelenų ir spinduliavimo.

Ši formulė taikoma laikantis informacinio dokumento dėl atliekų deginimo geriausių turimų technologijų.

► **M2** Pagal formulę gauta energetinio naudingumo koeficiento vertė padauginama iš klimato pataisos koeficiento (KPK), kaip nurodyta toliau:

1. Veikiančių įrenginių, kurių leidimas pagal taikomus Sąjungos teisės aktus išduotas prieš 2015 m. rugsėjo 1 d., KPK:

$$\text{KPK} = 1, \text{ jei } \text{ŠDL} \geq 3\,350$$

$$\text{KPK} = 1,25, \text{ jei } \text{ŠDL} \leq 2\,150$$

$$\text{KPK} = - (0,25/1\,200) \times \text{ŠDL} + 1,698, \text{ kai } 2\,150 < \text{ŠDL} < 3\,350$$

2. Įrenginių, kurių leidimas išduotas po 2015 m. rugpjūčio 31 d., KPK ir 1 dalyje nurodytų įrenginių KPK, taikomas po 2029 m. gruodžio 31 d.:

$$\text{KPK} = 1, \text{ jei } \text{ŠDL} \geq 3\,350$$

$$\text{KPK} = 1,12, \text{ jei } \text{ŠDL} \leq 2\,150$$

$$\text{KPK} = - (0,12/1\,200) \times \text{ŠDL} + 1,335, \text{ kai } 2\,150 < \text{ŠDL} < 3\,350$$

(Gauta KPK vertė suapvalinama iki tūkstantųjų).

► **C1** Šildymo dienolaipsnių (ŠDL) vertė – nepertraukiamo iki KPK skaičiavimo metų praėjusių 20 metų laikotarpio deginimo įrenginio geografinės vietovės metinių ŠDL verčių vidurkis. ŠDL vertė turėtų būti apskaičiuojama pagal šį Eurostato nustatytą metodą: ŠDL yra lygi $(18\text{ °C} - T_{\text{vid}}) \times d$, jei T_{vid} yra mažesnė arba lygi 15 °C (šildymo slenkstis) ir lygi 0, jei T_{vid} yra didesnė kaip 15 °C ; T_{vid} – vidutinė $((T_{\text{min}} + T_{\text{max}})/2)$ lauko oro temperatūra per d dienų laikotarpį. Skaičiuojamas kiekvienos dienos rezultatas ($d = 1$), sumuojant kalendorinio mėnesio rezultatus ir galiausiai metų. ◀ ◀

(**) Apima parengimą pakartotiniam naudojimui, dujinimą ir pirolizę, kai komponentai naudojami kaip cheminės medžiagos, ir organinių medžiagų panaudojimą užpildymui.

(***) Apima parengimą pakartotiniam naudojimui.

(****) Apima parengimą pakartotiniam naudojimui, neorganinių statybos medžiagų perdirbimą, neorganinių medžiagų panaudojimą užpildymui ir dirvožemio valymą, per kurį gaunamas dirvožemis, kurį galima naudoti.

▼B

- R 7 Taršai mažinti skirtų sudėtinių dalių naudojimas
- R 8 Katalizatorių sudėtinių dalių naudojimas
- R 9 Pakartotinis naftos rafinavimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas
- R 10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę
- R 11 Atliekų, gautų atliekant bet kurią iš R 1–R 10 punktuose nurodytų operacijų, panaudojimas
- R 12 Pasikeitimas atliekomis, ketinant su jomis atlikti kurią nors iš R 1–R 11 punktuose nurodytų operacijų (*)
- R 13 Atliekų saugojimas prieš atliekant kurią nors iš R 1–R 12 punktuose nurodytų operacijų (išskyrus laikiną saugojimą atliekų gamybos vietoje iki surinkimo) (**)

(*) Jeigu nėra kito tinkamo R kodo, šis kodas gali apimti preliminarias operacijas, atliekamas prieš naudojimą, įskaitant išankstinį apdirbimą, pavyzdžiui, *inter alia*, išmontavimą, rūšiavimą, trupinimą, presavimą, granuliavimą, džiovinimą, smulkinimą, kondicionavimą, perpakavimą, atskyrimą, perskirstymą ar maišymą, ketinant su jomis atlikti kurią nors iš R 1–R 11 punktuose nurodytų operacijų.

(**) Laikinas saugojimas reiškia preliminarų saugojimą pagal 3 straipsnio j punktą.

▼ **M1***III PRIEDAS***SAVYBĖS, DĖL KURIŲ ATLIEKOS TAMPA PAVOJINGOS**

HP 1 „Sprogiosios“: atliekos, kurios gali chemiškai reaguoti išskirdamos tokios temperatūros ir slėgio dujas tokiu greičiu, kad tai gali padaryti žalą aplinkai. Įtraukiamos piro-technikos atliekos, sprogiosios organinio peroksido atliekos ir sprogiosios savaime reaguojančios atliekos.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas vienas iš 1 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, tos atliekos vertinamos kaip HP 1 remiantis bandymų metodais, kai tai tinkama ir proporcinga. Jeigu atliekose esantis mišinys, gaminys ar medžiaga rodo, kad tos atliekos yra sprogios, jos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 1.

1 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai), kuriais remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 1

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)
Unst. Expl.	H 200
Expl. 1.1	H 201
Expl. 1.2	H 202
Expl. 1.3	H 203
Expl. 1.4	H 204
Self-react. A	H 240
Org. Perox. A	
Self-react. B	H 241
Org. Perox. B	

HP 2 „Oksiduojančiosios“: atliekos, kurios, paprastai gaudamos deguonies, gali sukelti kitų medžiagų degimą ar jį skatinti.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas vienas iš 2 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, tos atliekos vertinamos kaip HP 2 remiantis bandymų metodais, kai tai tinkama ir proporcinga. Jeigu atliekose esanti medžiaga rodo, kad tos atliekos yra oksiduojančios, jos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 2.

2 lentelė. Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai), kuriais remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 2

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)
Ox. Gas 1	H 270
Ox. Liq. 1	H 271
Ox. Sol. 1	

▼ **M1**

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)
Ox. Liq. 2, Ox. Liq. 3	H 272
Ox. Sol. 2, Ox. Sol. 3	

HP 3 „Degiosios“:

- degiosios skystos atliekos skystos atliekos, kurių pliūpsnio temperatūra yra mažesnė negu 60 °C, arba gazolio, dyzelio ir lengvųjų krosnių kuro atliekos, kurių pliūpsnio temperatūra yra > 55 °C ir ≤ 75 °C;
- degiosios piroforinės skystos ir kietos atliekos kietos ar skystos atliekos, kurių net mažas kiekis per penkias minutes užsidega dėl sąlyčio su oru;
- degiosios kietos atliekos kietos atliekos, kurios lengvai dega arba dėl trinties gali sukelti gaisrą ar jį paskatinti;
- degiosios dujinės atliekos dujinės atliekos, kurios yra degios ore esant 20 °C ir normaliajam 101,3 kPa slėgiui;
- su vandeniu reaguojančios atliekos atliekos, kurios dėl sąlyčio su vandeniu išskiria pavojingą degių dujų kiekį;
- kitos degiosios atliekos degūs aerosoliai, degios savaime kaistančios atliekos, degūs organiniai peroksidai ir degios savaime reaguojančios atliekos.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas vienas iš šių 3 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, tos atliekos vertinamos remiantis bandymų metodais, kai tai tinkama ir proporcinga. Jeigu atliekose esanti medžiaga rodo, kad tos atliekos yra degios, jos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 3.

3 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai), kuriais remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 3

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)
Flam. Gas 1	H 220
Flam. Gas 2	H 221
Aerosol 1	H 222
Aerosol 2	H 223
Flam. Liq. 1	H 224
Flam. Liq.2	H 225
Flam. Liq. 3	H 226
Flam. Sol. 1	H 228
Flam. Sol. 2	

▼ **M1**

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)
Self-react. CD	H 242
Self-react. EF	
Org. Perox. CD	
Org. Perox. EF	
Pyr. Liq. 1	H 250
Pyr. Sol. 1	
Self-heat. 1	H 251
Self-heat. 2	H 252
Water-react. 1	H 260
Water-react. 2	H 261
Water-react. 3	

HP 4 „Dirginančios – dirgina odą ir pažeidžia akis“: atliekos, kurios patekusios ant odos arba į akis gali sudirginti odą arba pažeisti akis.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurių koncentracija viršija ribinę vertę ir kurioms priskirtas vienas iš toliau pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, ir jeigu jų kiekis viršija vieną ar daugiau iš toliau pateiktų ribinių koncentracijos verčių arba yra joms lygus, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 4.

Ribinė vertė, į kurią būtina atsižvelgti vertinant *Skin corr. 1A* (H314), *Skin irrit. 2* (H315), *Eye dam. 1* (H318) ir *Eye irrit. 2* (H319), yra 1 %.

Jeigu visų medžiagų, kurioms priskirtas kodas *Skin corr. 1A* (H314), koncentracijų suma viršija arba yra lygi 1 %, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 4.

Jeigu visų medžiagų, kurioms priskirtas kodas H318, koncentracijų suma viršija arba yra lygi 10 %, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 4.

Jeigu visų medžiagų, kurioms priskirti kodai H315 ir H319, koncentracijų suma viršija arba yra lygi 20 %, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 4.

Atkreipkite dėmesį, kad atliekos, kurių sudėtyje medžiagų, kurioms priskirtas kodas H314 (*Skin corr. 1A, 1B* arba *1C*), kiekis yra 5 % arba daugiau, bus klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 8. Kodas HP 4 netaikomas, jeigu atliekoms priskiriamas kodas HP 8.

HP 5 „Specifiškai toksiškos konkrečiam organui (STOT)/Toksiškos įkvėpus“: atliekos, kurios gali sukelti specifinį toksiškumą konkrečiam organui po vienkartinio arba pakartotinio poveikio, arba kurios sukelia ūmų toksinį poveikį įkvėpus.

▼ **M1**

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas vienas ar daugiau iš 4 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, ir jeigu jų koncentracija viršija vieną ar daugiau iš 4 lentelėje pateiktų ribinių koncentracijos verčių arba yra joms lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 5. Jeigu atliekų sudėtyje yra STOT priskiriamų medžiagų, pavienė medžiaga turi siekti ribinę koncentracijos vertę arba ją viršyti, kad tos atliekos būtų klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 5.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas *Asp. Tox. 1*, ir šių medžiagų suma viršija ribinę koncentracijos vertę arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 5 tik tada, kai bendra kinematinė klampa (esant 40 °C) yra mažesnė negu 20,5 mm²/s ⁽¹⁾.

4 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai) ir atitinkamos ribinės koncentracijos vertės, kuriomis remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 5

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Ribinė koncentracija
STOT SE 1	H370	1 %
STOT SE 2	H371	10 %
STOT SE 3	H335	20 %
STOT RE 1	H372	1 %
STOT RE 2	H373	10 %
Asp. Tox. 1	H304	10 %

HP 6 „Ūmiai toksiškos“: atliekos, kurios gali sukelti ūmų toksišką poveikį joms patekus per burną arba odą, arba jų įkvėpus.

Jeigu atliekų, kurioms priskirtas 5 lentelėje pateiktas ūmaus toksiškumo pavojingumo klasės ir kategorijos kodas bei pavojingumo frazės kodas, sudėtyje esančių visų medžiagų koncentracijų suma viršija lentelėje pateiktą ribinę vertę arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 6. Jeigu atliekose yra daugiau negu viena ūmiai toksiškoms priskiriama medžiaga, reikia atsižvelgti tik į tos pačios pavojingumo kategorijos medžiagų koncentracijų sumą.

Ribinės vertės, į kurias būtina atsižvelgti atliekant vertinimą:

— *Acute Tox. 1, 2 ar 3* (H300, H310, H330, H301, H311, H331) atveju: 0,1 %

— *Acute Tox. 4* (H302, H312, H332) atveju: 1 %

5 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai) ir atitinkamos ribinės koncentracijos vertės, kuriomis remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 6

⁽¹⁾ Kinematinė klampa nustatoma tik skysčiams.

▼ **M1**

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Ribinė koncentracija
Acute Tox.1 (Oral)	H300	0,1 %
Acute Tox. 2 (Oral)	H300	0,25 %
Acute Tox. 3 (Oral)	H301	5 %
Acute Tox 4 (Oral)	H302	25 %
Acute Tox.1 (Dermal)	H310	0,25 %
Acute Tox.2 (Dermal)	H310	2,5 %
Acute Tox. 3 (Dermal)	H311	15 %
Acute Tox 4 (Dermal)	H312	55 %
Acute Tox 1 (Inhal.)	H330	0,1 %
Acute Tox.2 (Inhal.)	H330	0,5 %
Acute Tox. 3 (Inhal.)	H331	3,5 %
Acute Tox. 4 (Inhal.)	H332	22,5 %

HP 7 „Kancerogeninės“: atliekos, kurios sukelia vėžį arba padidina susirgimo vėžiu tikimybę.

Jeigu atliekų sudėtyje yra medžiaga, kuriai priskirtas vienas iš 6 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, ir jeigu ji viršija vieną iš lentelėje pateiktų ribinės koncentracijos verčių arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 7. Jeigu atliekose yra daugiau negu viena kancerogeninėms priskiriama medžiaga, pavienė medžiaga turi siekti ribinės koncentracijos vertę arba ją viršyti, kad tos atliekos būtų klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 7.

6 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai) ir atitinkamos ribinės koncentracijos vertės, kuriomis remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 7

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Ribinė koncentracija
Carc. 1A	H350	0,1 %
Carc. 1 B		
Carc. 2	H351	1,0 %

HP 8 „Ėsdinančios“: atliekos, kurios naudojamos gali ėsdinti odą.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau *Skin corr. 1A, 1B* arba *1C* (H314) medžiagų ir jų koncentracijų suma viršija arba yra lygi 5 %, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 8

Ribinė vertė, į kurią būtina atsižvelgti vertinant *Skin corr. 1A, 1B, 1C* (H314), yra 1,0 %.

HP 9 „Užkrečiamosios“: atliekos, kurių sudėtyje yra gyvybingų mikroorganizmų ar jų toksinų, kurie, turimomis žiniomis ar remiantis patikimomis prielaidomis, sukelia žmonių ar kitokių gyvųjų organizmų ligas.

▼ **M1**

Priskiriant kodą HP 9, vertinimas atliekamas remiantis taisyklėmis, nustatytomis valstybių narių susijusiais dokumentais arba teisės aktais.

H 10 „**Toksiškos reprodukcijai**“: atliekos, kurios turi neigiamą poveikį suaugusių vyrų ir moterų lytinei funkcijai ir vaisingumui, taip pat toksinį poveikį palikuonių vystymuisi.

Jeigu atliekų sudėtyje yra medžiaga, kuriai priskirtas vienas iš 7 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, ir jeigu jos koncentracija viršija vieną iš lentelėje pateiktų ribinės koncentracijos verčių arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 10. Jeigu atliekose yra daugiau negu viena toksiška reprodukcijai medžiaga, pavienė medžiaga turi siekti ribinę koncentracijos vertę arba ją viršyti, kad tos atliekos būtų klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 10.

7 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai) ir atitinkamos ribinės koncentracijos vertės, kuriomis remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 10

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Ribinė koncentracija
Repr. 1A	H360	0,3 %
Repr. 1B		
Repr. 2	H361	3,0 %

HP 11 „**Mutageninės**“: atliekos, kurios gali sukelti mutaciją, kuri yra nuolatinis ląstelėje esančios genetinės medžiagos kiekio ar sandaros pokytis.

Jeigu atliekų sudėtyje yra medžiaga, kuriai priskirtas vienas iš 8 lentelėje pateiktų pavojingumo klasės ir kategorijos kodų bei pavojingumo frazės kodų, ir jeigu jos koncentracija viršija vieną iš lentelėje pateiktų ribinės koncentracijos verčių arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 11. Jeigu atliekų sudėtyje yra daugiau negu viena mutageninėms priskiriama medžiaga, pavienė medžiaga turi siekti ribinę koncentracijos vertę arba ją viršyti, kad tos atliekos būtų klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 11.

8 lentelė. Atliekų sudedamųjų dalių pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai) bei pavojingumo frazės kodas (-ai) ir atitinkamos ribinės koncentracijos vertės, kuriomis remiantis atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 11

Pavojingumo klasės ir kategorijos kodas (-ai)	Pavojingumo frazės kodas (-ai)	Ribinė koncentracija
Muta. 1A	H340	0,1 %
Muta. 1B		
Muta. 2	H341	1,0 %

▼ **M1**

HP 12 „Išskiriančios ūmiai toksiškas dujas“: atliekos, kurios susilietusios su vandeniu arba rūgštinti išskiria ūmiai toksiškas dujas (*Acute Tox. 1, 2 arba 3*).

Jeigu atliekų sudėtyje yra medžiaga, kuriai priskirtas vienas iš šių papildomų pavojų: EUH029, EUH031 ir EUH032 – tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 12 remiantis bandymų metodais arba gairėmis.

HP 13 „Jautrinančios“: atliekos, kurių sudėtyje yra viena arba daugiau medžiagų, kurios, turimomis žiniomis, sukelia odą arba kvėpavimo organus jautrinantį poveikį.

Jeigu atliekų sudėtyje yra medžiagos, kuri klasifikuojama kaip jautrinanti ir kuriai priskirtas vienas iš pavojingumo frazės kodų H317 ar H334, ir jeigu pavienė medžiaga viršija 10 % ribinę koncentracijos vertę arba yra jai lygi, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 13.

▼ **M3**

HP 14 „Ekotoksiškos“: atliekos, kurios iš karto sukelia arba gali vėliau sukelti pavojų vienam ar daugiau aplinkos sektorių.

Atliekos, kurios atitinka kurią nors iš toliau pateiktų sąlygų, klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 14:

— jeigu atliekų sudėtyje yra medžiagos, kuri pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 ⁽¹⁾ yra klasifikuojama kaip ozono sluoksnį ardanti medžiaga priskiriant kodu H420 žymimą pavojingumo frazę ir tokios medžiagos koncentracija yra lygi 0,1 % ribinei koncentracijai arba didesnė,

$$[c(H420) \geq 0,1 \ %]$$

— jeigu atliekų sudėtyje yra vienos medžiagos ar daugiau medžiagų, kuri (-ios) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 yra klasifikuojama (-os) kaip ūmaus poveikio vandens aplinkai medžiaga (-os) priskiriant kodu H400 žymimą pavojingumo frazę ir tokios (-ių) medžiagos (-ų) koncentracija yra lygi 25 % ribinei koncentracijai arba didesnė. Tokioms medžiagoms taikoma 0,1 % ribinė vertė,

$$[\Sigma c (H400) \geq 25 \ %]$$

— jeigu atliekų sudėtyje yra vienos medžiagos ar daugiau medžiagų, kuri (-ios) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 yra klasifikuojama (-os) kaip lėtinio poveikio vandens aplinkai 1, 2 ar 3 kategorijos medžiaga (-os) priskiriant kodu (-ais) H410, H411 arba H412 žymimą (-as) pavojingumo frazę (-es) ir jei visų lėtinio poveikio vandens aplinkai 1 kategorijos (H410) medžiagų koncentracijos, padaugintos iš 100, ir lėtinio poveikio vandens aplinkai 2 kategorijos (H411) medžiagų koncentracijos, padaugintos iš 10, ir visų lėtinio poveikio vandens aplinkai 3 kategorijos (H412) medžiagų koncentracijos suma yra lygi 25 % ribinei koncentracijai arba didesnė. Medžiagoms, kurioms priskiriamas kodas H410, taikoma 0,1 % ribinė vertė, o medžiagoms, kurioms priskiriamas kodas H411 arba H412, taikoma 1 % ribinė vertė,

$$[100 \times \Sigma c (H410) + 10 \times \Sigma c (H411) + \Sigma c (H412) \geq 25 \ %]$$

⁽¹⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

▼ M3

— jeigu atliekų sudėtyje yra vienos ar daugiau medžiagų, kuri (-ios) pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 yra klasifikuojama (-os) kaip lėtinio poveikio vandens aplinkai 1, 2, 3 arba 4 kategorijos medžiaga (-os) priskiriamas kodu (-ais) H410, H411, H412 arba H413 žymimą (-as) pavojingumo frazę (-es) ir visų lėtinio poveikio vandens aplinkai medžiagų koncentracijos suma yra lygi 25 % ribinei koncentracijai arba didesnė. Medžiagoms, kurioms priskiriamas kodas H410, taikoma 0,1 % ribinė vertė, o medžiagoms, kurioms priskiriamas kodas H411, H412 arba H413, taikoma 1 % ribinė vertė,

$$[\Sigma c \text{ H410} + \Sigma c \text{ H411} + \Sigma c \text{ H412} + \Sigma c \text{ H413} \geq 25 \%),$$

čia: Σ = suma, o c = medžiagų koncentracija.

▼ M1

HP 15 „Atliekos, kuriose gali pasireikšti kuri nors prieš tai nurodyta pavojinga savybė, kuria pirminės atliekos tiesiogiai nepasižymėjo“.

Jeigu atliekų sudėtyje yra viena ar daugiau medžiagų, kurioms priskirtas vienas iš 9 lentelėje pateiktų papildomų pavojų ar pavojingumo frazių, tos atliekos klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 15, išskyrus tuos atvejus, kai atliekos yra tokios formos, kad jokiais aplinkybėmis jose nepasireikš sprogo ar potencialaus sprogo savybės.

9 lentelė. Pavojingumo frazės ir papildomi pavojai, kuriais remiantis atliekų sudedamosios dalys klasifikuojamos kaip pavojingos priskiriant kodą HP 15

Pavojingumo frazė (-s)/Papildomas (-i) pavojus (-ai)	
Per gaisrą gali sukelti masinį sproginimą	H205
Sausos būsenos gali sprogti	EUH001
Gali sudaryti sprogius peroksidus	EUH019
Gali sprogti, jei kaitinama sandariai uždaryta	EUH044

Be to, valstybės narės gali apibūdinti atliekas kaip pavojingas priskirdamos kodą HP 15, remdamosi kitais taikomais kriterijais, pavyzdžiui, filtrato vertinimu.

▼ M3

▼ C2

Bandymų metodai

Naudojami Komisijos reglamento (EB) Nr. 440/2008 ⁽¹⁾ ir kituose atitinkamuose Europos standartizacijos komiteto (CEN) dokumentuose aprašyti metodai arba kiti tarptautiniai lygmeniu pripažįstami bandymų metodai ir gairės.

⁽¹⁾ 2008 m. gegužės 30 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 440/2008, nustatantis bandymų metodus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), (OL L 142, 2008 5 31, p. 1)

IV PRIEDAS

29 STRAIPSNYJE NURODYTŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS PRIEMONIŲ PAVYZDŽIAI

Priemonės, kurios gali paveikti pagrindines sąlygas, susijusias su atliekų susidarymu

1. Naudojimas planavimo ar kitomis ekonominėmis priemonėmis, kurios skatina efektyvų išteklių naudojimą.
2. Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros skatinimas siekiant kurti mažiau taršius produktus ir technologijas, dėl kurių susidaro mažiau atliekų, ir platinėti bei taikyti tokių mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros rezultatus.
3. Aplinkos problemų, susijusių su atliekų susidarymu, veiksmingų ir prasmingų rodiklių, kuriais siekiama prisidėti prie atliekų susidarymo prevencijos, kūrimas visais lygiais, pradedant vietos valdžios institucijų atliekamam produktų palyginimu Bendrijos lygiu ir baigiant nacionalinėmis priemonėmis.

Priemonės, galinčios turėti įtakos projektavimo, gamybos ir platinimo etapui

4. Ekologinio projektavimo skatinimas (sisteminis aplinkos apsaugos aspektų įtraukimas į produktų projektus, siekiant pagerinti aplinką tausojantį produkto veikimą visą jo gyvavimo ciklą).
5. Informacijos apie atliekų prevencijos būdus teikimas siekiant, kad pramonės įmonės galėtų lengviau įdiegti geriausias turimas technologijas.
6. Kompetentingoms institucijoms skirtų mokymų, susijusių su atliekų prevencijos reikalavimų įtraukimu į leidimus pagal šią direktyvą ir Direktyvą 96/61/EB, organizavimas.
7. Atliekų gamybos prevencijos priemonių taikymas įrenginiuose, nepatenkančiuose į Direktyvos 96/61/EB taikymo sritį. Tam tikrais atvejais tokiomis priemonėmis galėtų būti numatytas atliekų prevencijos vertinimas ar planai.
8. Informavimo kampanijų rengimas arba finansinės, sprendimų priėmimo ar kitokios paramos teikimas verslo įmonėms. Tikėtina, kad ypač veiksmingos bus tokios priemonės, skirtos ir pritaikytos mažoms ir vidutinėms įmonėms ir darbui pasinaudojant veikiančiais verslo įmonių tinklais.
9. Savanoriški susitarimai, vartotojų ir (arba) gamintojų komisijos ar sektorių derybos siekiant, kad atitinkami verslo ar pramonės sektoriai parengtų savo atliekų prevencijos planus ar nustatytų tikslus, arba patobulintų taršius produktus ar pakuotes.
10. Patikimų aplinkos valdymo sistemų, įskaitant EMAS ir ISO 14001, skatinimas.

Priemonės, kurios gali paveikti vartojimo ir naudojimo etapą

11. Ekonominės priemonės, pavyzdžiui, ekologiško pirkimo iniciatyvos arba privalomo mokesčio, kurį vartotojas turi sumokėti už tam tikrą prekę ar pakuotės dalį, kuri kitu atveju būtų tiekiama nemokamai, nustatymas.
12. Informavimo kampanijos ir informacijos, skirtos plačiajai visuomenei ar tam tikrai vartotojų grupei, teikimas.
13. Patikimo ekologinio ženklavimo skatinimas.

▼B

14. Susitarimai su pramonės įmonėmis, pavyzdžiui, dėl produktų komisijų, panašių į tas, kurios veikia pagal integruotų produktų politikos krypties nuostatas, arba su mažmenininkais dėl galimybės gauti atliekų prevencijos informacijos ir dėl produktų, darančių mažesnę poveikį aplinkai.
15. Viešųjų ir privačiųjų pirkimų srityje – aplinkos apsaugos ir atliekų prevencijos kriterijų įtraukimas į kvietimus teikti paraiškas dėl viešųjų ir privačiųjų pirkimų bei į tokių pirkimų sutartis, vadovaujantis 2004 m. spalio 29 d. Komisijos paskelbtu Aplinką tausojančių viešųjų pirkimų vadovu.
16. Tam tikrų išmestų produktų ar jų sudedamųjų dalių pakartotinis naudojimas ir (arba) remontas, visų pirma naudojant šviečiamąsias, ekonomines, logistines ar kitas priemones, tokias kaip parama akredituotiems remonto ir pakartotinio naudojimo tinklams ar jų įsteigimas, ypač tankiai gyvenamuose regionuose.

▼ **M4***IVa PRIEDAS***EKONOMINIŲ IR KITŲ PRIEMONIŲ, KURIOMIS SKATINAMA
TAIKYTI ATLIEKŲ HIERARCHIJĄ, NURODYTĄ 4 STRAIPSNIO 3
DALYJE, PAVYZDŽIAI ⁽¹⁾**

1. Šalinimo sąvartyne ir atliekų deginimo mokesčiai ir apribojimai, skatinantys atliekų prevenciją ir perdirbimą, sykiu užtikrinant, kad šalinimas sąvartyne būtų mažiausiai pageidaujama atliekų tvarkymo galimybė.
2. Susimokėjimo už išmetamą kiekį sistemos, kurias taikant atliekų gamintojai apmokestinami pagal faktinį susidariusių atliekų kiekį ir teikiamos paskatos atliekų susidarymo vietoje atskirti perdirbamas atliekas ir mažinti mišrių atliekų kiekį.
3. Fiskalinės paskatos dovanoti produktus, ypač maistą.
4. Didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, taikomos įvairioms atliekų rūšims, ir priemonės, siekiant gerinti jų efektyvumą, ekonomiškumą ir valdymą.
5. Užstato grąžinimo sistemos ir kitos priemonės, siekiant skatinti efektyvų panaudotų produktų ir medžiagų surinkimą.
6. Patikimas investicijų į atliekų tvarkymo infrastruktūrą, įskaitant investicijas iš Sąjungos fondų, planavimas.
7. Darnus viešasis pirkimas, siekiant skatinti geresnį atliekų tvarkymą ir perdirbtų produktų ar medžiagų naudojimą.
8. Laipsniškas atliekų hierarchijos nuostatų neatitinkančių subsidijų panaikinimas.
9. Fiskalinių ar kitų priemonių panaudojimas, siekiant skatinti naudoti parengtus pakartotiniam naudojimui ar perdirbtus produktus ir medžiagas.
10. Parama pažangių perdirbimo technologijų ir perdarymo moksliniams tyrimams ir inovacijoms.
11. Geriausios turimos atliekų apdorojimo technologijos naudojimas.
12. Ekonominės paskatos regioninės ir vietos valdžios institucijoms, visų pirma siekiant skatinti atliekų prevenciją ir intensyviau taikyti atskiro surinkimo sistemas, sykiu vengiant paramos šalinimui sąvartnyuose ir deginimui.
13. Visuomenės informuotumo didinimo kampanijos, ypač informavimas apie atskirą surinkimą, atliekų prevenciją ir šiukšlių kiekio mažinimą, ir šių temų integravimas į švietimo ir mokymo programas.
14. Visų kompetentingų institucijų, susijusių su atliekų tvarkymu, veiklos koordinavimo sistemos, įskaitant elektronines priemones.
15. Visų atliekų tvarkymo suinteresuotųjų subjektų nuolatinio dialogo ir bendradarbiavimo skatinimas ir paskatos sudaryti savanoriškus susitarimus, taip pat įmonių skatinimas teikti ataskaitas apie atliekas.

⁽¹⁾ Šios sistemos ir priemonės gali skatinti atliekų prevenciją (prevencija yra aukščiausias atliekų hierarchijos lygmuo), o išsamus konkretnių atliekų prevencijos priemonių pavyzdžių sąrašas pateikiamas IV priede.

▼ **M4***IVb PRIEDAS***PAGAL 11 STRAIPSNIO 3 DALĮ PATEIKIAMAS ĮGYVENDINIMO PLANAS**

Pagal 11 straipsnio 3 dalį pateikiamame įgyvendinimo plane pateikiama:

1. buvusių, esamų ir projektuojamų komunalinių atliekų perdirbimo, šalinimo sąvartynuose ir kitokio apdorojimo rodiklių ir tas atliekas sudarančių srautų įvertinimas;
2. taikomų atliekų tvarkymo planų ir atliekų prevencijos programų pagal 28 ir 29 straipsnius įgyvendinimo įvertinimas;
3. priežastys, dėl kurių, valstybių narių manymu, gali būti neįmanoma per 11 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą pasiekti toje dalyje nustatyto atitinkamo tikslo, ir įvertinimas, kokio reikia papildomo laikotarpio šiam tikslui pasiekti;
4. priemonės, būtinos, kad per papildomą laikotarpį būtų pasiekti valstybei narei taikomi 11 straipsnio 2 ir 5 dalyse nustatyti tikslai, įskaitant tinkamas ekonomines priemones ir kitas priemones, kuriomis skatinama taikyti atliekų hierarchiją, kaip nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje ir IVa priede;
5. 4 punkte nurodytų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštis, už jų įgyvendinimą atsakinga institucija ir priemonių atskiro indėlio siekiant tikslų laikotarpio pratęsimo atveju įvertinimas;
6. informacija apie atliekų tvarkymo finansavimą laikantis principo „teršėjas moka“;
7. priemonės, kuriomis atitinkamai atvejais siekiama pagerinti duomenų kokybę, siekiant užtikrinti geresnį atliekų tvarkymo planavimą ir jo rezultatų stebėseną.

V PRIEDAS

ATITIKMENŲ LENTELĖ

Direktyva 2006/12/EB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalies a punktas	3 straipsnio 1 punktas
1 straipsnio 1 dalies b punktas	3 straipsnio 5 punktas
1 straipsnio 1 dalies c punktas	3 straipsnio 6 punktas
1 straipsnio 1 dalies d punktas	3 straipsnio 9 punktas
1 straipsnio 1 dalies e punktas	3 straipsnio 19 punktas
1 straipsnio 1 dalies f punktas	3 straipsnio 15 punktas
1 straipsnio 1 dalies g punktas	3 straipsnio 10 punktas
1 straipsnio 2 dalis	7 straipsnis
2 straipsnio 1 dalis	2 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 1 dalies a punktas	2 straipsnio 1 dalies a punktas
2 straipsnio 1 dalies b punktas	2 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis	2 straipsnio 1 dalies d punktas
2 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis	2 straipsnio 2 dalies d punktas
2 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktis	2 straipsnio 1 dalies f punktas ir 2 dalies c punktas
2 straipsnio 1 dalies b punkto iv papunktis	2 straipsnio 2 dalies a punktas
2 straipsnio 1 dalies b punkto v papunktis	2 straipsnio 1 dalies c punktas
2 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 4 dalis
3 straipsnio 1 dalis	4 straipsnis
4 straipsnio 1 dalis	13 straipsnis
4 straipsnio 2 dalis	36 straipsnio 1 dalis
5 straipsnis	16 straipsnis
6 straipsnis	—
7 straipsnis	28 straipsnis
8 straipsnis	15 straipsnis
9 straipsnis	23 straipsnis
10 straipsnis	23 straipsnis
11 straipsnis	24 ir 25 straipsniai
12 straipsnis	26 straipsnis
13 straipsnis	34 straipsnis
14 straipsnis	35 straipsnis
15 straipsnis	14 straipsnis

▼B

Direktyva 2006/12/EB	Ši direktyva
16 straipsnis	37 straipsnis
17 straipsnis	38 straipsnis
18 straipsnio 1 dalis	39 straipsnio 1 dalis
—	39 straipsnio 2 dalis
18 straipsnio 2 dalis	39 straipsnio 4 dalis
18 straipsnio 3 dalis	39 straipsnio 3 dalis
19 straipsnis	40 straipsnis
20 straipsnis	—
21 straipsnis	42 straipsnis
22 straipsnis	43 straipsnis
I priedas	—
IIA priedas	I priedas
IIB priedas	II priedas

Direktyva 75/439/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 18 punktas
2 straipsnis	13 ir 21 straipsniai
3 straipsnio 1 ir 2 dalys	—
3 straipsnio 3 dalis	13 straipsnis
4 straipsnis	13 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	—
5 straipsnio 2 dalis	—
5 straipsnio 3 dalis	—
5 straipsnio 4 dalis	26 ir 34 straipsniai
6 straipsnis	23 straipsnis
7 straipsnio a punktas	13 straipsnis
7 straipsnio b punktas	—
8 straipsnio 1 dalis	—
8 straipsnio 2 dalies a punktas	—
8 straipsnio 2 dalies b punktas	—
8 straipsnio 3 dalis	—
9 straipsnis	—
10 straipsnio 1 dalis	18 straipsnis

▼B

Direktyva 75/439/EEB	Ši direktyva
10 straipsnio 2 dalis	13 straipsnis
10 straipsnio 3, 4 dalys	—
10 straipsnio 5 dalis	19, 21, 25, 34 ir 35 straipsniai
11 straipsnis	—
12 straipsnis	35 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	34 straipsnis
13 straipsnio 2 dalis	—
14 straipsnis	—
15 straipsnis	—
16 straipsnis	—
17 straipsnis	—
18 straipsnis	37 straipsnis
19 straipsnis	—
20 straipsnis	—
21 straipsnis	—
22 straipsnis	—
I priedas	—

Direktyva 91/689/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	—
1 straipsnio 2 dalis	—
1 straipsnio 3 dalis	—
1 straipsnio 4 dalis	3 straipsnio 2 dalis ir 7 straipsnis
1 straipsnio 5 dalis	20 straipsnis
2 straipsnio 1 dalis	23 straipsnis
2 straipsnio 2–4 dalys	18 straipsnis
3 straipsnis	24, 25 ir 26 straipsniai
4 straipsnio 1 dalis	34 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2, 3 dalys	35 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	19 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	34 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 3 dalis	19 straipsnio 2 dalis
6 straipsnis	28 straipsnis

▼B

Direktyva 91/689/EEB	Ši direktyva
7 straipsnis	—
8 straipsnis	—
9 straipsnis	—
10 straipsnis	—
11 straipsnis	—
12 straipsnis	—
I ir II priedai	—
III priedas	III priedas